TÜRK-İŞ

TÜRKİYE İŞÇİ SENDİKALARI KONFEDERASYONU YAYIN ORGANI

HAZİRAN 1991 Sayı : 258

İŞÇİLER BİR KEZ DAHA UYARDI..

AYLIK
EĞİTİM
VE
MESLEK
DERGİSİ

TÜRK-İŞ

TÜRKİYE
İŞÇİ
SENDİKALARI
KONFEDERASYONU
AYLIK
YAYIN
ORGANIDIR

HAZİRAN 1991 SAYI : 258

SAHİBİ :
TÜRKİYE İŞÇİ
SENDİKALARI
KONFEDERASYONU
ADINA
GENEL BAŞKAN
ŞEVKET YILMAZ

•

YAYIN YÖNETMENİ :
MUSTAFA BAŞOĞLU

•

YAZI KURULU :
BURHAN DODANLI
ERKİN OKAY

•

YAZI İŞLERİ MÜDÜRÜ :
ERDAL TÜT

•

FOTOĞRAFLAR :
NİHAT ÜSTÜN

•

DERGİ ADRESİ :
TÜRK-İŞ GENEL MERKEZİ
KIZILAY-ANKARA
Tel : 133 38 24
Fax : 133 68 09

•

ABONE :
Yurtiçi, 6 aylık 9.000.-TL.
Yıllık 18.000.-TL.
Yurtdışı 6 aylık 20.000.-TL.
Yıllık 40.000.-TL.

•

TİSAMAT BASIM SANAYİİ
TEL : 118 10 19 — ANKARA

BASKI TARİHİ : 6.7.1991

Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO)'nun Cenevre'de yapılan 78'inci Çalışma Konferansıyla ilgili Şevket YILMAZ'ın konuşması ve geniş bir değerlendirmeyi gelecek sayımızda sunacağız.

İçindekiler

1 HAKSIZLIKLARA HAYIR MİTİNGİ MUHTEŞEMDİ.
8 SSK GENEL KURULU VE TÜRK-İŞ'İN GÖRÜŞÜ.
13 İŞÇİ DİRENİŞLERİ YURDA YAYILDI.
15 ŞEVKET YILMAZ'IN BASIN TOPLANTISI.
19 EĞİTİM SEMİNERLERİ SÜRÜYOR.
22 YENİ ASGARİ ÜCRETE DOĞRU..
25 SOSYAL GÜVENLİK.
34 İŞÇİ KIYIMI BASINA SIÇRADI.
37 HUKUK.
39 GIDA HARCAMASI.

DERGİMİZ
BASIN AHLAK
YASASINA UYAR

HAKSIZLIKLARA HAYIR MİTİNGİNDEN SES!.
"GASBEDİLEN HAKLARIMIZI MUTLAKA GERİYE ALACAĞIZ..

Bursa'da düzenlenen "HAKSIZLIKLARA HAYIR" mitingine Bursa ve çevre illerden gelen on binlerce işçi, toplu sözleşmelerinin çıkmaza girmesi nedeniyle yaratılan gerginliğe en sert şekilde cevap verdi. Bursa'nın Fomara Alanı'nı dört bir yandan gelerek dolduran coşkulu işçiler, sloganlar atarak sendikalarının yanında olduklarını belirttiler.

2 Haziran BURSA MİTİNGİ'NDE KONUŞAN Genel Başkan YILMAZ :

"İŞÇİLER YA DÜŞÜK ÜCRET ALIRSIN, YA DA İŞTEN ÇIKARILIRSIN TEHDİDİ ALTINDA MI YAŞAYACAK?.."

★ Bursa'nın Fomara Meydanı'nda yaklaşık 80 bin kişiye hitab eden TÜRK-İŞ Genel Başkanı Şevket YILMAZ, hükümetin ve işverenlerin işçi sorunlarına karşı duyarsız kaldığını belirterek "Nerede Sosyal Devlet anlayışı? Nerede insan onuruna yakışır bir yaşam düzeyi? Bunlar tepeden tırnağa kadar ne dediklerini bilmiyorlar" şeklinde konuştu.

Konfederasyonumuz tarafından 2 Haziran günü Bursa'da düzenlenen **"Haksızlıklara Hayır"** Mitingi yapıldı. Bursa'nın Fomara Meydanında toplanan yaklaşık 100 bin kişiye hitab eden TÜRK-İŞ Genel Başkanı **Şevket YILMAZ** sorunlara çözüm bulunmasını, sözleşme bekleyen 600 bin işçi ailesinin sesine kulak verilmesini istedi.

Sabahın erken saatlerinden itibaren Yıldırım Beyazit Alanında toplanan on binlerce işçi, heyecanlı ve coşkulu bir şekilde çeşitli sloganlar atarak miting alanına doğru yürüdüler. Başlarında TÜRK-İŞ yöneticileri ve sendika liderleri olduğu halde Fomara Meydanı'na yürüyen işçiler, TRT'nin işçi haberlerine ilgisini **"TRT Sizin, Meydanlar Bizim"** sloganlarıyla protesto ettiler.

Bursa'dan başka, İstanbul, Kocaeli, Adapazarı, Kütahya, Balıkesir, Uşak, İzmir, Eskişehir, Bilecik, Manisa, Ankara ve öteki yörelerden gelen canlı işçi topluluğuna seslenen TÜRK-İŞ Genel Başkanı **Şevket YILMAZ**'ın konuşması sık sık işçiler tarafından alkışlarla kesildi.

TÜRK-İŞ Genel Başkanı **YILMAZ** konuşmasında, toplu iş sözleşme görüşmelerindeki tıkanıklıklar ile çalışma hayatının içinde bulunduğu sorunlara işaret ederek **"— Hepinizin yakından bildiği gibi, başta işçiler olmak üzere tüm çalışanlar, dar ve sabit gelirliler, ağır geçim şartları içinde yaşamaktadırlar. Halkımız gün geçtikçe biraz daha yoksullaşırken, siyasal iktidara ve belli güçlere yakın bir avuç insan, durmadan köşe dönmektedir. Devletin imkanları teşvik kredisi altında dalkavuklara, arsız ve hırsızlara peşkeş çekilmektedir. Bu yoksul milleti yönetenler, en azından mütevazi olacakları yerde,**

TÜRK-İŞ Genel Başkanı Şevket YILMAZ yaptığı heyecanlı konuşmasında işçilerin yüksek ücret talebinde bulunmadığını işaret ederek, bu durumun bir saptırma olduğunu söyledi.

➡

rüyalar alemine taş çıkaracak debdebe içinde günlerini gün etmektedirler.'' dedi.

Genel Başkan **Şevket YILMAZ**'ın Bursa Mitingi'nde yaptığı konuşması aynen şöyle:

Sevgili işçi kardeşlerim!

Değerli sendikcı dostlarım! Bursalılar...

Civar il ve ilçelerden akın akın Bursa'ya gelerek, uğranılan haksızlıklara, sürdürülen saldırılara tek kalp, tek yumruk ve tek ses olarak bir kez daha bütünleştiğiniz şu anda; sizleri Türk-İş Yönetim ve Başkanlar Kurulu adına sevgi ve saygı ile selamlıyorum.

Hoş geldiniz.

Bizlerden desteğinizi esirgemediniz.

İşçi hareketinin haksızlıklar karşısında bir anda nasıl bir güç oluşturduğunu gözler önüne serdiniz.

Sağ olunuz, var'olunuz.

Sizlerle gurur duyuyoruz. Sizleri temsil etmenin ne büyük bir onur olduğunu bir kez daha görüyoruz.

Değerli işçi kardeşlerim,

Biz, halkımızın tüm kesimlerinin umuduyuz.

Örgütlenemeyen memurlarımızın, sabahtan akşama kadar siftah yapamayan esnafımızın, sefalet içinde yaşayan, iki yakasını biraraya getiremeyen emeklinin, dulun, yetimin ve milyonlarca işsizin umuduyuz.

Biz, üretimden gelen gücümüzle toplumun en dinamik kesimiyiz.

Bugün burada, yarın bir başka yöremizde haksızlıklara karşı haykıracağız.

Ta ki, sesimizi duymalarına, haksızlıkları anlamalarına kadar bunu sürdüreceğiz.

Hepinizin yakından bildiği gibi; ülkemizde başta işçiler olmak üzere tüm çalışanlar, dar ve sabit gelirliler ağır geçim şartları içinde yaşamaktadırlar.

Siyasal iktidarın tüm ekonomik politikaları, bu kesimlerin sırtından uygulanmaktadır.

Halkımız gün geçtikçe biraz daha yoksullaşırken, siyasal iktidara ve belli güçlere yakın bir avuç insan durmadan köşe dönmektedir.

Devletin imkanları, teşvik kredisi adı altında dalkavuklara, arsız ve hırsızlara peşkeş çekilmektedir.

Bu yoksul milleti yönetenler, en azından mütevazı bir yaşam sürecekleri yerde, rüyalar alemine taş çıkaracak debdebe içinde günlerini gün etmektedirler.

Şu çarpıklıklara bir bakalım.

İmkansızlıktan evlenemeyen gençlerimize adeta nisbet olsun diye milyarlık düğünler yapılmaktadır.

Altı bin liralık elektrik faturasını zorlukla ödeyen insanların çoğunlukta olduğu bu ülkede, 6 milyar liraya avize siparişi yapılmaktadır.

Yurtdışı geziler siyasi rüşvet haline gelmiştir.

Devlet; Anayasa'da belirlenen sorumluluklarını bir kenara itmiş, sosyal devlet yapısını dışlamış, il kongreleriyle, ANAP genel kurulu ile uğraşır hale gelmiştir.

Hırsızlık, uğursuzluk, yolsuzluk, doyumsuzluk başını almış gidiyor.

Bunlarla ilgili olarak Büyük Millet Meclisinin görev yapması, iktidar oyları ile engelleniyor.

Kamu vicdanını yaralıyorlar.

Peki, bu değirmenin suyu nereden geliyor?

Bu fakir milletin dar imkanlarını böylesine sömürenlerde en küçük bir insaf duygusu yok mu?

Mal beyanında bulunmaya bile yanaşmıyorlar. ➡

Şevket YILMAZ Diyor ki :

''Şimdiye kadar sürdürülen mücadelemizde sergilediğimiz eylemlere yenilerini katacağız. Haksızlıklar karşısında nasıl bütünleştiğimizi işçi düşmanlarına göstereceğiz.''

Yıldırım Beyazıt Alanında toplanan işçiler dalga dalga Fomara alanına sloganlar atarak yürüdüler.

➡

Sağlıksız, son derece tehlikeli bir tablo ile karşı karşıyayız.

Yıllardır uyarıyoruz.

Ne yazık ki, iktidar hırsı gözlerini öyle bürümüş ki, uyarılarımızın samimiyetine inanmıyorlar.

UYARILARIMIZI TINMIYORLAR..

Hatırlarsınız, biri Bursa'da olmak üzere yurdun bütün yörelerinde salon toplantıları yaptık.

Mitingler, yürüyüşler düzenledik.

1989'da bahar eylemleriyle, yurt çapında yemek boykotu ile, son olarak 3 Ocak'ta üretimden gelen gücümüzü çalışmayarak kullanmak suretiyle uyarılarımızı tekrarladık.

Tınmıyorlar.

Sıkılmıyorlar.

Bu pretosto ve uyarılar sanki başka ülkede oluyormuş gibi, iktidar olmanın gereği sayılan duyarlılığı göstermiyorlar.

Bunların yapısı bu.

Yerel seçimlerde de aynı duyarsızlığı gösterdiler.

İstifa gibi onurlu yolu seçeceklerine, pişkinliği tercih ettiler.

Halk desteğinin yüzde 12'lere düştüğü kendi düzenledikleri kamuoyu yoklamasıyla belli olduğu halde, bunu onur meselesi yapmıyorlar.

İngiltere'de, kendi partisi içindeki güven oyu kıl payı kaybedildi diye Başbakan istifa ediyor.

Güney Kore'de protesto gösterileri yüzünden Başbakan istifa ediyor, bizde ise güvenoyu kaybedildikçe bazıları Devletin üst kademelerine tırmanabiliyor.

Dünya yıkılsa umurlarında değil.

Elbette bu böyle gitmeyecektir.

Sandık ortaya konulduğunda, bu kâbus da bitecektir.

Demokrasinin gerçekten zedelenmesini istemiyorlarsa, erken seçimi ciddiyetle düşünmelidirler.

Aksi halde, zararını sadece kendileri değil, demokratik parlamenter rejim dışında hiçbir yönetim tarzını istemeyen milletimiz çekecektir.

Değerli işçi kardeşlerim.

TOPLU İŞÇİ ÇIKARTMALAR KONUSU VE ÇİRKİN İDDİALAR..

Son ayların en önemli konusu toplu işçi çıkarmalarıdır.

İşyerlerinde toplu sözleşmeler imzalandıktan sonra, tatlı kârlarından fedakarlığa yanaşmayan işverenler, büyük çapta işçi çıkarma yolunu seçmektedirler.

Yıllardır uğraşıyoruz. İşten çıkarmaların yargı kararına bağlanmasını istiyoruz. Yanaşmıyorlar. Sendikaları etkisiz hale getirmek için yapmayacakları şey yok.

Bu yetmiyormuş gibi, Sayın Cumhurbaşkanı ateşe körükle gidiyor. Kamu ve özel kesime cesaret vererek, işçi çıkarmalarını haklı bulduğunu söylüyor.

Bununla da yetinmiyor. İşçi çıkarmalarına sendikaların rıza gösterdiğini söyleyebiliyor.

Son derece çirkin bir iddiadır bu. Sendikacıları kamuoyunda karalamak için bu yolları seçmenin, sosyal barış ve çalışma barışının bozulmasından başka işe yaramayacağını bilmeleri gerekir.

Bu asılsız iddiayı şiddetle reddediyoruz.

"Ben zengini severim" diyerek yoksulun sevmediğini açıkça ifade eden

➡

MİTİNG NOTLARI..

★ *Bursa'nın tarihinde ilk kez düzenlenen "HAKSIZLIKLARA HAYIR" mitinginde coşkulu işçi topluluğu, ağırbaşlı ve vakur bir biçimde demokratik tepkisini dile getirdi. Yıldırım Beyazıt Alanı'nda toplanan işçiler, sloganlar atarak Fomara Meydanı'na yürüdüler. Bursa nın yakıcı güneşi altında, sloganlar atarak alana yürüyen işçiler, en çok "Kardeş yeğen dediler, hazineyi yediler", "Çankaya'nın şişmanı, işçi düşmanı", "Padişah istifa", "İşçiler el ele genel greve", sloganlarını attılar.*

★ ***Mitingte taşınan pankartlarda yer alan bazı sloganlar şöyleydi: "Devletin parti kongresinden başka işi yok mu?", "İşçi kıyımına son", "2 Milyarlık düğüne baktık, fakirlikten evde kaldık", "MESS Başkanı TÖ'ye alışamadık", "Çok zor kazandık, kolay vermeyiz.", "İş, ekmek, Özgürlük."***

★ *TÜRK-İŞ Genel Teşkilatlandırma Sekreteri Mehmet BAMYACI, miting boyunca en çok yorulan kişilerden biriydi. BAMYACI, ses düzeninde meydana gelen bir arıza yüzünden kürsüden megofonlarla çağrı da bulunarak, disiplinin bozulmaması için azami gayreti gösterdi. Bu arada, sendika flamaları altında alana giren işçilere, meydandaki yerlerini gösterdi.*

★ ***Mitingte coşkulu kalabalığa seslenen TÜRK-İŞ 8.Bölge Temsilcisi Mehmet KANCA ile Bursa'daki şubelerin en büyüğü TEKSİF Pilot Şubesi Başkanı Cahit DURSUN birer konuşma yaptılar. İşçilerin bu hükümetin ekonomi anlayışları yüzünde iyice fakirleştiğini, evine ekmek götüremeyecek durumda bulunduklarını, bu anlayışın bir an önce değişmesi gerekliğini ifade ettiler.***

★ *Miting nedeniyle Bursa esnafı da tarihi bir gün yaşadı. Bursa'da lokantalarda müşterilerine yemek yetiştiremedi. Özellikle Fomara Meydanı çevresindeki büfeler de meşrubatlar tümüyle tükendi.*

★ ***Bursa mitingini Ankara'dan izlemeye gelen bir otobüs dolusu gazeteci, arasında GÜNEŞ Gazetesi'nin Ankara Bürosunda çalışanlar da bulunuyordu. 3 aydır ücretlerini ve ikramiyelerini alamayan bu işçilerin ortaya koydukları ücretlerini alana kadar çalışmama eylemi sürüyordu. GÜNEŞ çalışanları ile birlikte öteki gazete çalışanları da TÜRK-İŞ'in bu tür eylemlerini artırmalarını, daha görkemli mitingler düzenlenmesi dileğini belirttiler.***

YILMAZ kürsüde: "Biz, üretimden gelen gücümüzle toplumun en dinamik kesimiyiz.."

Sayın Cumhurbaşkanının elbette sendikacıları, işçileri sevmesini bekleyemezsiniz.

Bir basın toplantısında da ifade ettim. Sevgi, karşılıklı olur. Fakir fukaranın kalbi de kendisini sevmeyenlere karşı aynı duygularla doludur.

Bakınız Sayın Özal ne diyor?

İşçiler yüksek ücret istiyormuş, böyle olunca da enflasyondan şikayet etmeye hakları yokmuş.

Pekii, "Ey yabancı sermaye, bizde işçilik ucuzdur, gelin Türkiye'de yatırım yapın" diyen kimdi?

Hangi devlet adamı kendi işçisinin emeğini sömürmeleri için yabancılara çağırıda bulunur?

Daha neler diyor?

> **Şevket YILMAZ Diyor ki:**
> *"Biz, üretimden gelen gücümüzle toplumun en dinamik kesimiyiz. Bugün burada, yarın bir başka yöremizde haksızlıklara karşı haykıracağız. Ta ki, sesimizi duymalarına, haksızlıkları anlamalarına kadar bunu sürdüreceğiz."*

"Biz kamu kesimiyiz. Toplu işçi çıkaramayız" diyor ve arkasından ekliyor: "İşletmeleri kapatırız"

Yani, toplu işçi çıkarmayız da tamamını işten atarız.

Bu nasıl mantık, nasıl anlayıştır?

Bitmiyor, Sayın Cumhurbaşkanı Avrupa'daki sendikacılardan, Türk sendikacılarının öğreneceği şeyler olduğunu söylüyor.

Doğrudur. Avrupalı meslekdaşlarımızdan oradaki Devlet başkanlarının nasıl tarafsız olduklarını, kesimler arasında nasıl hakem rolü oynadıklarını öğrenmemiz lâzım.

Avrupa, Avrupa. Nedir bu Avrupa'daki sendikacılık.

O Ülkelerde enflasyon tek rakamlıdır.

O Ülkelerde sendikacılar yönetimde söz sahibidir.

O Ülkelerde Amerikan Dolar'ı üç-beş senede 10 misli değer kazanmamakta paraları pul olmamaktadır.

O ülkelerde gece rüyasında görüp, sabah ürettiği mal ve hizmete zam yapma hastalığından muzdarip kamu ve özel sektör yoktur.

Ve... Saym Cumhurbaşkanının hiç söylemeye yanaşmadığı bir konu da, o ülkedeki çalışanların refah seviyesidir, ücret düzeyidir.

İŞÇİLER ENFLASYONUN SEBEBİ OLAMAZLAR...

Sayın Cumhurbaşkanı, ne zaman toplu sözleşmeler gündeme gelse, ne zaman bir grev uygulanmaya başlasa, hemen sendikacıları ve işçileri halka şikayet etmekte, TRT de sabah akşam bütün haber kuşaklarında konuşmasını kendi sesinden yayınlamaktadır.

Her zaman söyledim. Yine söylüyorum.

Asgari ücret 266 bin lira nettir. Oysa dört kişilik bir ailenin sadece mutfak masrafı Mayıs ayında 750 bin liraya ulaşmıştır.

Şimdi, bu asgari ücretliye yüzde yüz zam alsanız ne yazar? Yüzde 200 zam alsanız 600 bin lira eder ki, mutfak masrafına yetmiyor.

Simitin fiatı bin lira. Günde üç öğün simit yeseniz, 4 kişilik ailenin aylık simit masrafı 360 bin lira eder.

Bu tablodan sıkıntı duymayacak bir Allah'ın kulu çıkabilir mi?

> **Şevket YILMAZ Diyor ki:**
> *"Bu fakir milletin dar imkanlarını böylesine sömürenlerde en küçük bir insaf duygusu yok mu? Mal beyanında bulunmaya bile yanaşmıyorlar. Sağlıksız son derece tehlikeli bir tablo ile karşı karşıyayız."*

Sonra da işçiler enflasyonun sebebi oluyormuş. Bu kadar insafsızlığa tahammül edilemez.

Yine bitmiyor. Sayın Cumhurbaşkanımız, sendikaların tavrı böyle sürerse birikiyılda 12 Eylül öncesine dönüleceğini söylüyor.

Allah Allah, Allah Allah,

12 Eylül öncesinin hesabı görüldü.

İşçinin zerre kadar günah payı olsaydı, bugün burada olmazdık.

TÜRK-İŞ Genel Başkanı Şevket YILMAZ ve Yönetim Kurulu, miting başlamadan önce Atatürk Anıtı'na çelenk koyarak saygı duruşunda bulundu.

Bursa tarihinde özel bir yeri olan "Haksızlıklara Hayır" mitingine halkın ilgisi büyüktü. Sıra sıra geçen işçileri selamlayan Bursa halkı, onları sevgiyle alkışladılar.

Eğer anarşiyi kasdediyorsa, bugün anarşinin olmadığını söyleyemezler.

Toplumun her kesiminden insanlarımız öldürülüyor. Gazeteciler, öğretim üyeleri, generaller öldürülüyor. Hiçbirisinin faili yakalanmıyor. Bütün bunlar anarşi ve terör değil de, işçiler sözleşme ve grev yaptığı zaman adı anarşi mi oluyor?

Anarşi ve terörden söz edince, 141, 142 ve 163'üncü maddeleri kaldıran, şartlı tahliye getiren 3713 sayılı "Terörle Mücadele Kanunu"nu hatırlamamak olmaz.

Muğlak, tamamen yoruma bağlı bir düzenleme ile dernek, vakıf, sendika ve benzeri kuruluşların tepesinde Demokles'in kılıcı gibi bu garip yasa sallandırılmıştır.

Basınımıza getirilen para cezaları ise, gazetecilerin kalem oynatmasını engelleyecek boyuttadır.

Bir yandan fikir suçlarını kaldırıyorlar, öte yandan fikir platformu olan yazılı basını susturmanın yollarını arıyorlar.

Sendikalar ve dernekler ise, her an teröre bulaşmakla suçlanabilecek ve kapatılma istemiyle yargılanabilecek.

Bütün kesimlerin tepkisini çeken bu Terörle Mücadele Kanunu, Türk Hukuk tarihine "GARİPLİK" örneği olarak geçecektir.

Her yasal düzenlemede, sendikalar için ne gibi hükümler koyabiliriz de, ellerini kollarını bağlarız diye düşünüyorlar.

Değerli arkadaşlarım,

İşçilerin önünde yürüyen sendika liderleri, başarı için mücadelenin kaçınılmaz olduğunu vurguladılar. Resimde TÜRK-İŞ yöneticileri ve sendika liderlerini mitingin ilk toplanma yerinde görüyorsunuz.

Görülen odur ki, ellerinden gelse sendikacılık hareketinin kökünü kazıyacaklar.

Sözlü ve görüntülü basın hariç (çünkü o zaten kendilerinin sesi olmuş), yazılı basını susturacaklar.

Her eleştiriden hisse çıkaracakları yerde, öfkeleri artıyor.

Geçenlerde İstihdamla ilgili bir toplantı yapıldı. Sayın Cumhurbaşkanını belki rahatsız ederiz diye bu toplantıya bizi çağırmadılar.

Şevket YILMAZ Diyor ki:

"Sayın Cumhurbaşkanı ateşe körükle gidiyor. Kamu ve özel kesime cesaret verecek, işçi çıkartmalarını haklı bulduğunu söylüyor. Bununla da yetinmiyor. İşçi çıkartmalarına sendikaların rıza gösterdiğini söylüyebiliyor. Son derece çirkin bir iddiadır bu."

İşte o toplantıda, Sayın Cumhurbaşkanı toplu sözleşme yetkisiyle ilgili yüzde 10 barajının kaldırılması gerektiğini söyledi.

Öğrendiğimize göre de, sadık bendeleri hemen harekete geçerek bu barajın kaldırılması için çalışmalara başladılar.

Nedir bu yüzde 10 barajı?

Bir sendikanın, bir işyerinde toplu sözleşme yapabilmesi için, bulunduğu iş kolunda çalışan tüm işçi sayısının en az yüzde 10'unu temsil etmesi gerekir. Kısaca bu.

Türk-İş olarak Anayasa ve çalışma hayatını ilgilendiren yasalarda değişiklik isteklerimizi Sayın Özal'ın Bakanlığı dahil, 7 defa yapılan zirve toplantılarında Hükümete verdik.

Siyasi partilere, milletvekillerine de bu isteklerimizi gerekçeleriyle ilettik.

İsteklerimiz arasında yüzde 10 barajının kaldırılması da vardı.

"Yaparız, ederiz" dediler. Son tekliflerimizde, ülkenin huzur ve çalışma barışı bakımından sakıncalar getirebileceği düşüncesiyle, yüzde 10 barajı ile ilgili maddeyi kaldırdık.

Şimdi bütün isteklerimizi bir kenara ittiler, istek olmaktan çıkan konuyu pişirip gündeme getirdiler.

Ne olacak? İşyerlerinde işverenler sarı sendikalar kurduracaklar, yetki tartışmaları, çok defa adli olay haline dönüşen sürtüşmelerle hem huzur kaçacak, hem de üretim olumsuz yönde etkilenecek.

Yüzde 10 barajı 12 Eylül yönetiminin getirdiği bir uygulamadır. Biz ondan önce de sendikacılık yapıyorduk, bugün de sendikacılık yapıyoruz. Hiç kuşkuları olmasın, yarın onlar olmayacak ama hür sendikacılık ülkede egemen olacaktır.

Sendikacılar zora sokmak için, işyerlerinde çalışma barışını bile bozmayı göze alabiliyorlar. Alsınlar: Bakalım devran ne gösterecek?

Hemen aklımıza geliyor. Şu seçim kanunundaki yüzde 10 barajını da iyi düşünsünler. Şayet ilk genel seçimlerde Meclis'e 3-5 milletvekili sokmak istiyorlarsa, önce bu barajı kaldırsınlar.

Değerli arkadaşlarım,

Kamu kesiminde 500 bini aşkın işçi, aileleriyle birlikte 2,5 milyon insan 6 aydır toplu sözleşmelerinin yenilenmesini bekliyor.

BARIŞ İÇİNDE SÖZLEŞME YAPMA UMUDUMUZ YOKTUR..

Karşımızda, Sayın Cumhurbaşkanı ve Hükümetin ağzına bakan kamu işveren sendikaları var.

Başkanlar Kurulumuzca oluşturulan, kamu kesimi sözleşmelerini koordine etmekle görevli komisyonumuz, çalışmalarını aralıksız sürdürüyor.

Neyazık ki, barış için sözleşme yapma umudumuz yoktur.

Kamu işveren sendikaları, müzakerelerde bir adım ileriye gidilmesine imkan vermiyor.

Sendikalar olarak bu tablo karşısında ne yapacağız?

Sayın Cumhurbaşkanımıza hoş görünmek için, "Hiçbir zaman istemiyoruz, sözleşmeyi eski şartlarla bir-iki yıl daha aynen uygulayın" mı diyeceğiz?

Elbette hayır.

Biz, masallar aleminin debdebesi için ücret zammı istemiyoruz. Ailemizin, çocuklarımızın gırtlağına bir lokma et girmesi, eğitimlerini yapabilmeleri, insanca yaşayabilmek için zam istiyoruz.

Verirsiniz, vermezsiniz. O sizin bileceğiniz iş. Ama bizim işimize de karışamazsınız.

Biz de tüm haklarımızı kullanarak, istediklerimizi söke söke almak zorunda kalırız.

Sonra da televizyona çıkarsınız, "Ey millet, uçağa, trene, demire, çelike, çaya, sigaraya, elektriğe, şekere, petrole zam yaptık" der, sanki bu zamlar Allah'ın her günü yapmıyormuşsunuz gibi bir de suçu sendikalara yüklersiniz.

Hiç kimse şüphe etmesin.

Tehditlerle, halkımıza bizi şikayetle bir yere varamazlar. Halkın kendisi biziz. Bütün kesimlerle dertlerimiz aynıdır. Kimi kime şikayet ediyorsunuz?

Sevgili arkadaşlarım,

Gerçekleri söyleyince, sefalet edebiyatı yaptığımızı iddia ediyorlar.

Şevket Yılmaz sefalet edebiyatı mı yapıyor, yoksa sizlerin dertlerini mi dile getiriyor birlikte görelim.

Sizlere soruyorum sevgili arkadaşlarım:

— Aldığınız ücretle geçinebiliyor musunuz?

— Çocuklarınıza bayramlık bir çift ayakkabı, bir pantolon alabiliyor musunuz?

— Evinize et, süt, yumurta gibi gıda maddeleri alabiliyor musunuz?

— Çocuklarınızın eğitimi için, bir avuç azınlığın yaptığı gibi, özel dersanelere gönderebiliyor musunuz?

— Elektrik, havagazı, su parası ne gelecek diye uykularınız kaçmadan huzur içinde yaşayabiliyor musunuz?

— Borçsuz mu yaşıyorsunuz?

— Her gün yeni yeni zamlar gelirken, etkili ve yetkili kişilere hayır dua mı ediyorsunuz?

— Sabahları işinize giderken, bugün beni işten çıkarmazlar diye huzur duyabiliyor musunuz?

Hayır, hayır, hayır.

Pekii, neresi bunun sefalet edebiyatı.

Sefalet, halkımızın yaşantısı olmuş.

Ama bunu onlara anlatamazsınız. Bir gün dahi aç kalmamışlar.

Konuşan otomobiller, bir tanesi yetmeyen 2 uçak kullananların, Teşvik kredileri, hayali ihracatlar, bir telefonla milyarlar vuranların sizleri anlamasını bekleyemezsiniz.

Peki, ne olacak bunun sonu sevgili arkadaşlarım?

Bu haksızlıklar, bu adaletsizlikler bizim kaderimiz mi?

Türk milleti böylesine keyfiliğe, böylesine umursamazlığa, böylesine sıkılmazlığa düçar olmuş bir yönetimi başında görmek için ne günah işledi?

Kesimlerin dertlerine bir göz atalım.

AVRUPAYI ÖRNEK GÖSTERENLER AMA..

Durmadan Avrupa'yı örnek gösterenler, memurlarına örgütlenme hakkı tanımıyorlar.

Her yıl sadece bir gün övgüler sıraladığımız öğretmenlerimize örgütlenme hakkını çok gören siyasal iktidar, Yunanistan'da Türk Öğretmenler Derneğinin "Türk" kelimesi kaldırıldı diye tepki gösteriyor. Önce aynaya bir bakmak lazım.

Memurlara yüzde 20 zam yapma kararı aldılar. Ondan sonra da "Memurumuzu enflasyonun altında ezdirmeyeceğiz" diyorlar. Yüzde 70'e ulaşmış bir enflasyon, yüzde 20 zam. Daha nasıl ezdirecekler?

Tarım kesiminde çalışanların sosyal güvenliği yok. Milyonlarca insan her çeşit güvenlikten yoksun.

Bırakınız gözlük camını değiştirmek için Amerika'ya gitmek imkanını, güneşten çatlayan derisine sürecek merhem alamıyor.

Birçok yörede belediye işçilerimiz aylarca ücretlerini alamıyorlar. İkramiyeleri ödenmiyor.

Siyasal iktidar yerel seçimleri kaybetmenin acısını belediyelerden çıkarıyor. Para vermiyor.

Belediye hizmetleri aksamış, çalışanlar aç kalmış, hükümetin umurunda değil.

İflas eden firmaları milyarlar dökerek kurtaran zihniyet, başta güneş gazetesi olmak üzere basında yaşanan krizi seyretmekle yetiniyor.

Esnafa bakınız. Tek kuruş alış-veriş olmadan kepenk kapatıyor.

Üreticilere bakınız, taban fiyatları maliyetlerini karşılamıyor.

Son günlerde gençlere iltilaflar yağdırıyorlar. Seçmen yaşını 18'e indirmekten söz ediyorlar. Öğrencilerin örgütlenmesine izin vermiyorlar. Yurt sorunlarıyla ilgilenmelerine, görüşlerini açıklamalarına tahammül edemiyorlar.

Emekliler, dul ve yetimler aldıkları aylıkla bir hafta geçinemiyorlar.

Kendi yaptırdıkları anketlerde bile arkalarında kamuoyu desteği kalmadığı ortaya çıkıyor.

➡

Pekii, niye halâ inatla Hükümet olmayan devam ediyorlar?

Elbette bu böyle gitmeyecektir sevgili arkadaşlarım.

Bunlar gidecektir.

İnsan sevgisinin, çağdaş demokratik haklarını egemen olduğunu bir dönem gelecektir.

Hür sendikacılık, insanların temel hak ve özgürlükleri mutlaka gerçekleşecektir. Çağın baskısı bunu gerektirmektedir.

Sözlerimin sonuna geliyorum.

ASGARİ ÜCRET KONUSU

Bildiğiniz gibi Asgari Ücret yeniden belirleyecek Komisyon geçtiğimiz günlerde toplandı.

Net 266 bin lira olan bu sefalet ücretinin, insan onuruna yakışır düzeyde tesbit edilebilmesi için, Türk-İş'in ilkelerinin kabul edilmesi şarttır.

Nedir bu ilkeler?

Öncelikle asgari ücret vergi dışı kalmalıdır.

Daha sonra, işçiler tek başına yaşamadığına göre, aile faktörü dikkate alınmalıdır.

Kira faktörü ücret tesbitinde kriter olmalıdır.

Bütün bunların yine dikkate almayacaklar. Muhtemeldir ki, Türk-İş temsilcilerinin muhalefetiyle, Hükümet-İşveren oyları ile yeni asgari ücret belirlenecektir.

Sayın Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı, asgari ücretin her tesbit çalışmasında aynı demeci vermektedir.

Asgari ücretin yüksek olmasının, işçilerin aleyhine olduğunu söylemektedir.

"Asgari ücret yükselince, işten çıkarmalar artar" diyor Sayın Bakan.

Pekii, sizin göreviniz ne?

Niye işten çıkarmaları yargı kararına bağlamıyorsunuz?

Niye bu konuda etkin denetim ve çalışmalar yapmıyorsunuz?

İşçiler "Ya düşük ücret alırsın, ya da işten çıkarılırsın" tehdidi altında mı yaşacaklar.

Bunlar tepeden tırnağa kadar ne dediklerini bilmiyorlar.

Rahat durmuyorlar.

Şimdi de işsizlik sigortasından söz'edip, kıdem tazminatını kaldırmak istiyorlar.

Buradan ilan ediyorum.

Sakın ha böyle bir çılgınlık yapmasınlar.

Dünyayı başlarına yıkarız.

İşsizlik sigortasının diyeti kıdem tazminatı olamaz. Kaldı ki, diyet ödemeye de niyetimiz yoktur.

Akıllarını başlarına toplasınlar.

Ateşle oynuyorlar. Sonra kendileri yanarlar.

Sevgili arkadaşlarım,

Haziran ayı çalışma hayatı bakımından önemli günlere gebedir.

Şu anda, Kristal-İş sendikamız 13 bin üye ile, Türkiye Maden-İş sendikamız 850 üye ile, çeşitli işkollarında da yaklaşık 5 bin üyemiz grevde bulunmaktadır.

Yenilenecek toplu sözleşmelerde grev hakkı olan sendikalarımızın uyuşmazlıkları mümkün olduğu kadar birbirine yaklaştırılmıştır.

Grev yasağı kapsamındaki sendikalarımızın uyuşmazlıkları da aynı şekilde birleştirilmeye çalışılmıştır.

Her iki grupta bulunan toplam 500 bin işçi, görüşmelerin sonucunu beklemektedir.

Bütün ihtimalleri gözönünde tutarak söylüyorum. Anlaştık, anlaştık. Yook, bu kafada giderlerse büyük grevler uygulanacaktır.

Grev hakkı olsun, olmasın, işçilerimiz tam bir güçbirliği içinde hareket edeceklerdir.

Aslında bu ülkeyi yönetenlerin istediği de budur.

Enflasyonun sebebini biryerlere yüklemek zorundalar.

10 Yılı aşkın süredir yüzde 30'lardan aldıkları enflasyonu yüzde yüzlere tırmandıranlar, önce körfez krizine sarıldılar, şimdi de toplu sözleşmelere taktılar.

Grevler başlayınca, "Biz enflasyonu indirecektik ama, sendikalar engelledi" diyecekler.

Bunu da icraattan sorumlu kişilerden önce sorumsuz kişi söyleyecek.

Televizyonda hemen her gün ve her haber kuşağında, tanıdık bir yüz çıkacak, "Açık seçik ifade ediyorum ki, bu sendikalar çok oluyor" diyecek.

İkide bir, sanki korkup korkmadığını soran varmış gibi, "Şunu da açıkca ifade etmeliyim ki, ben hiçbirşeyden korkmam" diyerek şuuraltındaki endişelerini sergileyecek.

İşçi arkadaşlarım,

Şimdi sizlere yönetim ve başkanlar kurulumuzun görüşünü açıklıyorum.

Bir saate yakın konuşmam sırasında dile getirdiğim sıkıntıları aşmak için 1991 yılında çok daha etkin eylemleri gündeme getireceğiz.

Şimdiye kadar sürdürülen mücadelemizde sergilendiğimiz eylemlere yenilerini katacağız.

Haksızlıklar karşısında nasıl bütünleştiğimizi işçi düşmanlarına göstereceğiz.

Gasbedilen haklarımızı mutlaka geriye alacağız.

Asla eğilmeyeceğiz. Asla bu yoldan dönmeyeceğiz sendikalarınızdan gelecek talimatı bekleyiniz.

Sendikalarımızın gözetim ve denetiminde bütün demokratik haklarımızı kullanacağız.

Bizim güç kaynağımız sizlersiniz.

Siz varsanız sendikalarınız var. Siz varsanız haksızlıklar yok'olacaktır.

Sizler toplumun tüm kesimlerinin umudusunuz.

Tek yumruk halinde haksızlıkları ezeceğiz.

Sadece ulusumuza karşı görevimiz olarak değil, gelecek nesillere karşı sorumluluğumuzun gereği olarak ülkede demokrasiyi tüm kurum ve kurallarıyla işler hale getirmek zorundayız.

Sizin mücadeleniz bazılarının uykularını kaçıracaktır. Varsın kaçırsın.

Sizin mücadeleniz, yasaklı demokrasiyi kendi yaşam felsefesi yapanları tedirgin edecektir. Varsın etsin.

Hiç kuşkunuz olmasın ki; bu kavganın, bu demokratik mücadelenin galibi biz olacağız.

Tarih her zaman haklıların zaferini yazmıştır. Yine yacaktır.

İşyerlerinize döndüğünüzde, tezgah başındaki arkadaşlarınıza, işçilik sıfatını taşıyan dostlarınıza mesajımı lütfen iletiniz.

Güven ve desteğinizi Her zaman olduğu gibi bizden esirgemeyiniz.

Hepinizi teker teker gözlerinizden öpüyorum.

Sağ olunuz, var'olunuz sevgili işçi kardeşlerim."

●

Sosyal Sigortalar Kurumu 42 nci Genel Kurul çalışmalarına katılan delegeler, kurumun üç yıllık çalışmalarını gözden geçirdi. İşçi kesimi adına yapılan konuşmalarda çalışanların primleriyle hizmet veren bu Kurumun rasyonel hizmet veremediği, daha nitelikli hizmet sunmasının gerektiği vurgulandı.

TÜRK-İŞ Genel Başkanı YILMAZ, SSK genel kurulunda konuştu:

"HÜKÜMET AĞIRLIKLI BU KURUMUN YÖNETİMİNDE ASIL SÖZ SAHİPLERİNİN ETKİNLİĞİ SAĞLANMALIDIR"

★ **BAYDUR :"TÜRK-İŞ'in SSK ile ilgili tenkit ve önerilerinin altına samimiyetle imza atarım."**

★ **AYKUT, "prim tahsilatında büyük artış kaydedildi."**

★ **TOÇOĞLU yeniden SSK Yönetim Kurulu üyeliğine seçildi.**

SSK'nın 42. Genel Kurulu 3-4 Haziran tarihlerinde Ankara'da toplandı ve iki gün süren müzakerelerde söz alan kesim temsilcileri, hükümetin sosyal güvenlik politikasını eleştirdiler.

Nüfusun yüzde 35'inin hâlâ sosyal güvenlik haklarından yoksun bulunduğuna dikkati çeken Türk-İş Genel Başkanı *Şevket Yılmaz*, işçi kesiminin görüşlerini dile getirdiği konuşmasında, kurum yönetiminde ve hizmetlerin sunuluşunda ortaya çıkan aksaklıkları anlattı.

Hükümet ağırlıklı kurum yönetiminin politik baskı altında bulunduğunu ve sosyal güvenlik bakanının sık sık genel müdür değiştirdiğini söyleyen *Şevket Yılmaz*, Konfederasyonun görüşlerini belirten önerileri bir dosya halinde divan başkanlığına verdi ve bu önerilerin ilgili makamlara bir de bu kanaldan iletilmesini istedi.

YILMAZ'IN KONUŞMASI :

Türk-İş Genel Başkanı *Şevket Yılmaz*, SSK Genel Kurulunda şunları söyledi:

"Bu genel kurul, üç yıllık arayla toplanan ikinci genel kuruldur.

Ülkelerin gelişmişlik ölçüsü, o ülkedeki sosyal güvenlik etkinliği ve yaygınlığı ile ölçülmektedir. Böyle olunca; sosyal güvenlik sistemimizin geliştirilmesi yönünde görüşlerin açıklanacağı, tartışmaların bir forum niteliğine dönüşeceği platform, bu genel kuruldur.

Çeşitli isimler altında sosyal güvenlikle ilgili pek çok toplantının hiçbir yaptırım gücü olmadan düzenlenmesi yerine, bu genel kurulun yılda bir defa yapılmasının çok daha yararlı olacağını kabul etmek gerekir.

1990 Yılı sonlarında, Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Konferansının bir üyesi olarak

YILMAZ'ın SSK'nın önemli sorunlarına işaret eden konuşması, zaman zaman alkışlarla kesildi.

34 ülke ile birlikte imzaladığımız YENİ BİR AVRUPA İÇİN PARİS YASASI'nın amaç ve hedeflerinin tartışıldığı dönem yaşıyoruz.

Bu yasada "İnsan haklarına ve temel hürriyetlerine dayalı demokratik sisteme kesin bağlılık, ekonomik özgürlük ve sosyal adalet yoluyla refah ve eşit özgürlük ve sosyal adalet yoluyla refah ve eşit güvenlik" tanımıyla belirlenen ilkeyi hayata geçirmek bakımından da bu genel kurulun görev ve sorumlulukları vardır.

Sosyal güvenlik alanında çağı yakalayabilmenin yolu, bu konuda kararlı, ciddi ve yapılması gerekenden taviz vermemektir.

Kurum çalışmalarının son üç yıllık bölümü üzerinde, işçi, işveren ve akademisyen arkadaşlarım görüşlerini açıklayacaklardır.

Bütün bunların dışında; işçi kesiminin genel görüşlerini, uygulamalara ilişkin önerilerini bir rapor halinde yetkilere iletilmek üzere sayın divan başkanına takdim ediyorum.

1990 Yılı sonu itibariyle sosyal güvenlik şemsiyesi altında bulunan ve hiçbir sosyal güvencesi olmayan insanlarımızın oluşturduğu tabloya bir göz atmak istiyorum.

Sosyal güvenlik haklarına sahip insanlarımızın aile bağımlılıkları dikkate alındığında, aile fertleri ile birlikte nüfusumuzun %65'inin sosyal güvenlikten yararlandığı görülüyor.

Buna göre, nüfusumuzun %35'inin hiçbir sosyal güvencesi yoktur.

Soruna aile bağımlılığı dışında baktığımızda, sosyal güvenlik kuruluşlarına kayıtlı üyeler ve bu kuruluşlardan gelir ve aylık alan kişiler nüfusumuzun %19'unu, güvencesi olmayanlar ise %81'ini teşkil etmektedir.

Sosyal güvenlik kapsamında bulunan insanlarımızın rakamsal yapısından çok, içinde bulundukları yaşam şartları önemlidir.

Başta Bağ-Kur'lular olmak üzere yoksulluk sınırının altında emekli aylığı alan emeklilerimizle bunların aile fertleri de sosyal güvenlik kapsamında sayılmaktadır.

Soruna daha geniş açıdan yaklaşabilmek için, sivil işgücü, sivil istihdam ve işsiz sayısı ile işsizlik oranına bakmak gerekir.

Resmi rakamlara göre 1990 yılında 20 milyon 235 bin olan sivil işgücünün, istihdam edilen bölümü 18 milyon 555 bindir. Buna göre işsiz sayısı 1 milyon 680 bin, işsizlik oranı ise yüzde 8.3'dür.

OECD üyesi Avrupa ülkelerindeki ortalama işsizlik oranı yüzde 8.5'tir.

Birtakım hesaplama yöntemleriyle Türkiye'deki işsizlik sorununu kâğıt üzerinde halledilmiş göstermenin, hayatımızın en büyük sosyal yarası olan bu sorunu gizlemeye yetmediği de açıktır.

Birlikte uğraş vereceğimiz böyle önemli bir konunun sık sık tartışılmasından ve çıkış yolları aranmasından kaçılmaması gerekir.

Oysa, daha geçtiğimiz günlerde Sayın Cumhurbaşkanının katıldığı "İSTİHDAM" ile ilgili toplantıya, ola ki Sayın Cumhurbaşkanını rahatsız ederiz diye işçi kesimi olarak çağırılmadık.

Bu genel kurulda sorunların etraflı şekilde ele alınması için çalışma günlerinin yeterince tesbiti için çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığına yaptığımız başvuruya ise, nezaketen dahi cevap verilmedi.

Bir yandan istihdam ile ilgili toplantılar yapılırken, öte yandan pekçok işkolunda toplu işten çıkarmalar sürmektedir.

Çalışma hayatından, sosyal yaşamdan ve yaşlılık gibi diğer etkenlerden doğacak gelir kayıplarına karşı insanlarımızı ve ailelerini korumak sosyal güvenliğin özünü teşkil ettiği halde, işten çıkarmalar karşısında son derece duyarsız bir politika izlenmektedir.

Sayın Cumhurbaşkanının, toplu sözleşmeler sonucu işten çıkarmaları haklı gördüğüne dair konuşmaları, işten çıkarmalar da işverenlere cesaret vermektedir.

Hale, bu çıkarmalara sendikaların rıza gösterdiği iddiasının öne sürülmesi, Türk-İş topluluğu olarak şiddetle red'edeceğimiz bir suçlamadır.

Bunun tartışmasını burada yapacak değilim. Ancak; kesimler arasında hakem rolü oynamasını beklediğimiz makamlardan, sürekli olarak suçlanmaktan rahatsız olduğumuzu belirtmekle yetineceğim.

Sosyal hukuk devletinin amacı, sosyal güvenliğin yanısıra, insanca yaşamayı sağlayacak yasal düzenlemeleri yapmak ve bununla ilgili örgütü kurmaktadır.

Tabiidir ki; kurulan örgütlerin amacına uygun, ekonomik, kaliteli ve sür'atli hizmet verebilmesini de sağlamak gerekir.

SSK'NİN YADIRGANAN YANLARI

Sosyal Sigortalar Kurumu gibi, yılların deneyimi ile ihtisas ve teknik bürolarını kurmuş, yetenekli eleman istihdam eden bir kuruluşun, kendi görev sahasına giren hizmetleri dışarıdan satın almasını yadırgadığımızı da bu vesile ile ifade etmek istiyorum.

İnsanlarımızın sosyal, ekonomik ve kültürel ihtiyaçları bellidir. Asgari düzeyde birbirinden farksız olan bu ihtiyaçlar ortada iken, sosyal güvenlik haklarında da bir uyum sağlanması, sosyal güvenlik kuruluşları arasındaki farklılıkların giderilmesi için daha fazla zaman geçirilmemesi gerekir.

Sosyal Güvenlik Yasası ile ilgili çalışmalar sürerken dikkate alınmasını istediğimiz

ve beklediğimiz hususları şöyle sıralayabiliriz:

— Sosyal güvenlik kuruluşlarının farklı norm ve standart uygulamalarını giderici önlemler alınmalıdır.

— Kazanılmış haklar korunmalıdır. Bugüne kadar işçilerle ilgili sosyal güvenlik uygulamalarında yapılan düzenlemeler, kazanılmış hakları kısıtlayan ve geri götüren sonuçlar vermiştir. 3246 ve 3395 sayılı Yasaların uygulaması buna örnek verilebilir.

— Sosyal güvenlik hakkı gelişen ve geliştikçe yeni yeni değişiklikler isteyen bir haktır. Yani dinamik bir bünyeye sahiptir. Çağdaş gelişme ve sosyal yaşamdaki değişimlere açık olmalıdır.

— Sosyal güvenlik haklarında yapılacak ileriye yönelik değişiklikten ve yeniliklerden, eski emeklilerin de aynı şekilde istifade etmelerini sağlayıcı önlemler alınmalıdır.

— Sosyal güvenliğe devlet katkısı sağlanmalıdır.

— Sosyal güvenlik hizmetlerini yürütmekle görevli kurum ve kuruluşların mali ve idari bakımdan özerk olmaları sağlanmalıdır. İşçilerin ödediği, işverenlerin işçiler adına ödediği primlerle vücut bulan Sosyal Sigortalar Kurumu'nun tek kuruş katkısı olmayan Hükümetçe idare edilmesinden, her türlü tasarrufun istenildiği gibi yapılmasından şikayetçi olduğumuz unutulmamalıdır.

Bu kuruluşun yönetimi Hükümet ağırlıklı olmaktan kurtarılmalı, asıl sahiplerinin söz ve karar etkinliği olacak bir yapıya kavuşturulmalıdır.

İşçilerimizin ve emeklililerimizin sosyal bir meskene sahip olabilmeleri için Kurum'un konut kredisi uygulamasına yeniden geçmesi gereklidir.

Konut kredilerinin başlaması, inşaatların su basmanlarının yapılmasına yetecek düzeyde olması, bu insanlarımızın sosyal meskene kavuşmalarına yardımcı olacaktır.

Her hizmet sözkonusu olduğunda, Kurum'un mali imkanları gündeme gelmektedir.

Bize göre Kurum'un mali yönden en büyük sorunu, keyfi bildirimlere neden olan düzenlemelerin sebebiyet verdiği eksik tahakkuklardır.

İşçilerimizin ve emeklilerimizin günün şartlarına uygun taleplerine, Kurum'un mali durumunu ileri sürerek karşı çıkanlar, bu haksız durumu giderici yasal ve idari düzenlemeleri zaman geçirmeden yapmalıdırlar.

Her türlü inşaat, tamirat, tadilat, tesisat ve benzeri işler için eskiden uygulanan yüzde 70 mukayese sistemine dönülmeden, eksik tahakkukların ve gelir kaybının önü alınamayacaktır.

Kurum alacakları da ayrı bir sorundur.

TİSK Başkanı **BAYDUR,** konuşmasında SSK konusunda YILMAZ'a hak verdi.

Bu konu uzun yıllardır tartışılır durulur. İlgili Bakanlık prim alacaklarının sür'atle tahsil edileceğinden, şu kadarının tahsil edildiğinden söz eder.

Fakat her genel kurulda, bu alacakların biraz daha arttığı gözlenir.

Prim alacakları, sosyal yardım zammı uygulamasından doğan alacakları ve gecikme zammı Kurum'u üç koldan sarmakta, bunun olumsuz etkileri gün geçtikçe büyük sorunlar yaratmaktadır.

Primlerden ileri gelen 2 trilyona yakın alacağın yüzde 60'ının kamu sektörüne ait olması ve tahsil için hiçbir şey yapılmaması acıdır.

1990 Yılı bilançosunda prim tahsilat oranı yüzde 96 olarak verilmektedir.

Prim alacakları kümülatif bir görünümdedir. 1989 yılından devreden primalacağına, 1990 yılı tahakkukunu ilave ederek, bu toplamdan Aralık 1990 tahakkuku tenzil edildiğinde 10 trilyon 994 milyar 419 milyon lira kalır. Yıl içinde tahsilat tutarı 9 trilyon 7 milyar 742 milyondur. Buna göre tahsilat oranı yüzde 96 değil, yüzde 82'dir.

Kurum alacaklarında etkinlik sağlanabilmesi için, amme alacaklarının tahsil usulü hakkında 6183 sayılı Kanunun 51'inci maddesinin 3. fıkrasında 3 Aralık 1988 tarih ve 3505 sayılı Kanunla yapılan değişiklik gibi, 506 sayılı SSK Kanununda da bir düzenlemeye gidilmesi zorunludur.

Böyle bir değişiklik, tahsilattan ileri gelen sorunları kökünden çözeceği gibi, SSK alacaklarının takibinde ayrı, hazine alacaklarının takibinde hukuk farklılıkları da ortadan kalacaktır.

Yine, karşılığında prim almadan Kurum'a yükletilen sosyal yardım zamları sosyal devlet ilkesinin bir gereği olduğundan, hazinece karşılanmalı ve Kurum bu yöndeki mali ve idari yükten kurtarılmalıdır.

Uygulamasından rahatsızlık duyduğumuz bir konu da, Sağlık Bakanlığından satın alınan hizmetlere ait ödemelerin Bakan onayı ile belirlenen bir tarife üzerinden yapılmasıdır.

Oysa, Devlet Memurları Kanunu, Yüksek Öğretim Personel Kanununa tabi personel ile Emekli Sandığına bağlı emekliler ve bakmakla mükellef olduklarının tedavi tarifeye göre yapılmaktadır.

İki tarife arasında Kurum aleyhine farklılıklar vardır.

SSK'DA SIK SIK GÖREV DEĞİŞİKLERİ NEDEN?

Üzerinde durmak istediğimiz önemli bir husus da son üç yıl içinde Kurum üst yönetiminde meydana gelen değişikliklerdir.

Önceki genel kurulda genel müdürlük görevi bir genel müdür yardımcısından diğerine bir genel müdür vekili, 2 genel müdür ataması yapılmıştır. Üç yılda 5 atama.

Yönetim Kurulunun seçimle gelen üyeleri dışında meydana gelen değişiklikler, Genel Müdür yardımcılıklarındaki değişiklikler ve münhal kadrolar, üzerinde önemle durulacak hususlardır.

Bu değişikliklerde SSK Sağlık Tesislerini Güçlendirme Vakfı ve Kurum ilişkilerinin etkili olup olmadığının da bilinmesi gerekir.

Sosyal güvenlikle ilgili görüşlerimizi açıkladıktan sonra, biraz da bu hizmetin yürütümünde görevli olan vefakar Kurum personelinin sorunları üzerinde durmak istiyorum.

Kurum hizmetlerinin eksik kadrolarla yürütüldüğü bilinmektedir.

Zamanında tayinlerin yapılamaması yüzünden bazı sağlık ve idari kuruluşların hizmete açılabilmeleri engellenmiştir.

Kurum personelinin ücretlerinde ve sosyal haklarında farklı uygulamaların yarattığı huzursuzluk, iş veriminin aksamasına neden olmaktadır.

Yetişmiş ve nitelikli personel Kurum'da durmamaktadır.

Kurum personelinin statü taminatıyla birlikte sosyal ve mali haklar yönünden günümüze uygun bir düzeye getirilmesini istiyoruz.

Bir türlü gerçekleşemeyen isteğimiz de, Kurum'un kendi çalıştırdığı insanları başka bir sosyal güvenlik şemsiyesi altında bulundurmasıdır.

Bu durum, Kurum'un kendisini inkar etmesi anlamına gelir ki, Emekli sandığına tabi personelin, SSK'ya bağlanması için ciddi çalışmalar yapılmalıdır."

BAKANIN KONUŞMASI:

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı *Aykut* ise, genel kurul'da yaptığı konuşmada, sosyal devletin en önemli göstergesinin sosyal güvenlik olduğunu belirterek, bunun ülkede yaşayanlar arasında hiçbir ayırım gözetilmeksizin toplumun tüm bireylerinin ekonomik ve sosyal ihtiyaçlarını karşılayacak tarzda bugünlerini ve yarınlarını güvence altına almayı hedefleyen sistemler bütünü olduğunu kaydetti.

Sosyal güvenlik sistemlerinin, dünya standartlarına göre 9 programdan oluştuğunu vurgulayan Aykut, Türkiye'de bunlardan *"işsizlik sigortası"* ve *"aile yardımları"* dışındaki 7'sinin uygulandığını söyledi.

İmren AYKUT, kurumdan aylık ve gelir alanların sayısında da son 3 yılda yüzde 27'lik bir artış gözlendiğine işaret ederek, emekli sayısının 1 milyon 254 binden 1 milyon 597 bine yükseldiğini belirtti.

Aykut, kurumun 24 bin olan yatak sayısını da önümüzdeki 5 yıl içinde 36 bine çıkarmayı planladıklarını söyledi.

YASA HAZIRLIĞI

Sosyal Güvenlik kuruluşları arasında mevcut norm farklılıklarına da değinen Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı, şöyle dedi:

"Bunun başlıca nedenlerinden biri, geçmişte sosyal güvenlik sitemine çok fazla müdahalede bulunulması ve geleceği hesaplamadan yapılan düzenlemelerdir dedi.

Yeniden SSK Yönetim Kurulu üyeliğine seçilen TOÇOGLU, üyelere teşekkür ederek, aynı heyecanla hizmete devam edeceğini söyledi.

BAYDUR'UN KONUŞMASI :

TÜRK-İŞ Genel Başkanı *Yılmaz*'ın tenkit ve önerilerine aynen katıldığını ifade eden TİSK Genel Başkanı *Refik BAYDUR* da özetle şunları söyledi:

"Üç yılda bir, biraraya gelerek, işçi ve işverenin birer temsilcisini seçmesinden ileri hiç bir fonksiyonu olmayan ve göstermelik bir reklam aracı hüviyeti taşıyan bu genel kurulun bizleri tatmin etmediğini tüm yetkili ve sorumlu kişilere peşinen belirtmeyi öncelikli bir görev sayıyorum.

TÜRK-İŞ Genel Başkanı *Şevket YILMAZ*'ın, divan başkanlığına verdiği önerilerin altına işveren kesimi adına imzamı atarım. Bu önerilere ve kendisinin bazı hususlarda dile getirdiği tenkit ve önerilere tamamen katıldığımı beyan ederim. SSK'yı daha ileriye götürme yarışında beraberiz.

Böyle büyük bir sosyal güvenlik kuruluşu, tespit edilecek isabetli politikalarla ülke ekonomisini ve sosyal yapısını etkileyebilecek güçtedir. Bu nedenle de sosyal güvenlik politikalarının iyi tespitinin, siyasi müdahalelerle ve siyasi tercihlerle sisteme zarar verilmemesinin yanında, gerek birikmiş fonlarının kullanımı, gerek yatırım alanlarının isabetli seçiminde hükümet politikalarıyla sağlanacak uyum önem taşımaktadır.

Bu arada Kurum bünyesinde bazı keyfi ve özel uygulamalarla, politik tayinlerin kurumu insan gücü bakımından tahrip ettiğini ve uzun ve yıllar kuruma emek vermiş dürüst insanları kırıp, soğuttuğunu hesaba katmamız gerekmektedir. Aksi taktirde hesapsız ve bilgisiz bir sosyal güvenlik kurumu ileride hem taraflara, hem devlete hem de kamu maliyesine ağır yükler getirebilecektir. Nitekim Kurum böyle bir yanlış uygulamayı geçmişte yaşamış ve yapılan hatalar düzeltilinceye kadar da haklı olarak pekçok tepki çekmiştir. Borçlanma, erken emeklilik ve süper emeklilik bu çarpıklıkların ibret verici fotoğraflarıdır.

Sosyal Sigortalar Kurumu gibi 40 yıllık bilgi, deneyim ve özveriye dayalı bir müessesenin keyfi tayin ve yönetenlere yakın kuruluşlara hizmet ihalesini ve bu ihalelelerin emirle piyasa şartlarının da üstünde ve aile fertlerinin yönetiminde bulunan kişilere verilmesini endişe ve şüphe ile izlediğimizi özellikle bilertmeyi bir görev sayıyorum. Hele bu kuruluşlar hem Kuruma hizmet verip, hem de tayinlerde rol oynayabiliyorsa durum daha da endişe vericidir.

Bilindiği üzere sosyal güvenlik sistemimiz, çalışan ve çalıştıranların müşterek ödedikleri primlerle satın alınan bir sistemdir. Diğer bir deyişle sistemin adı "sosyal güvenliktir" ama hiçbir sosyal yönü yoktur. Anayasamızın bu konuda devlete yüklediği görevler yerine getirilmemekte, bununla da yetinilmeyerek çeşitli müdahalelerle sistem her geçen gün daha da pahalı hale getirilmektedir."

Kurumun her Genel Kurulu vesilesiyle kamuoyunda yanlış anlamalara yol açan işveren prim borçlarına da, değinmek istiyorum. Çalışma raporunda da belirtildiği gibi 1990 yılı sonunda işveren prim borçları toplamı 1 trilyon 358 milyar liradır. Bu rakam sanki sadece o yıla ilişkin ve tamamı özel sektöre ait bir borç gibi kamuoyuna yansımaktadır. Oysa bu borç, herşeyden önce yıllardır biriken bir meblağdır ve %72 gibi büyük bir oranı kamu sektörüne aittir.

Ayrıca bu borçların büyük bir kısmı sanayi kuruluşların dışındaki işletmelerindir. Detaylı rakamlara girmeyeceğim. Ancak Kurumun prim alacağı dışında devletten olan diğer alacaklarının da 2 trilyon lirayı aştığını, bu rakamların da ekonomimizde bazı sıkıntıların varlığının bir işareti olduğunu belirtmek isterim. Prim borcunu ödemeyen kim olursa olsun, müsamaha edilmemelidir.''

EZGÜ'NÜN KONUŞMASI

SSK Genel Kurulunda daha sonra Türkiye İşçi Emeklileri Cemiyeti Genel Başkanı *Ethem Ezgü* de bir konuşma yaparak, görüşlerini belirtti.

İşçi emeklilerine ödenmekte olan maaşların, artan hayat pahalılığı ve yüksek enflasyon karşısında ezildiğini ve bu kitlenin maruz bulunduğu mağduriyetin sürdüğünü dile getiren *Ethem Ezgü, ''Ömrünü işine adamış olan bu insanların huzur içinde ve kimseye muhtaç olmadan hayatlarının kalan kısmını sürdürebilmesini temin etmek devletin en başta görevidir. Sosyal devlet anlayışı bunu gerektirir. Ama ne var ki, kurum yetkilileri emeklilerin kullanması gereken hayati önemi haiz ilaçları kullanılmasında bile engeller çıkarıyorlar. Bir gün kendilerinin de yaşlanıp emekli olacaklarını unutmasınlar.''* dedi.

TOÇOĞLU YENİDEN SEÇİLDİ

SSK Genel Kurulunun birinci gününde, yönetim kurulu üyeliği için seçim yapıldı. İşçi kesiminin tek adayı olan Türk-İş Genel Mali Sekreteri ve Demiryol-İş Sendikası Genel Başkanı *Enver TOÇOĞLU* yeniden, işveren kesiminden de TİSK Genel Sekreteri *Kubilay ATASAYAR* ilk kez SSK Yönetim Kuruluna seçildiler. Genel kurulu oluşturan delegelerin oybirliği ile seçilen *TOÇOĞLU* ve *ATASAYAR*, kısa birer teşekkür konuşması yaptılar. *''Dokuz yıl önce ilk kez seçildiğim bu onurlu göreve, ilk günkü şevk ve heyecanla devam edeceğim.''* diyen *TOÇOĞLU*, bazı imkansızlıklara ve güçlüklere rağmen kendisine destek veren işçi kesimine ve kuruma en iyi şekilde hizmet sunacağını söyledi.

İşçi, işveren ve işçi emeklisi delegelerin eleştirilerinden sonra konuşan Sosyal Güvenlik Bakanı İmren Aykut, sıkça yaptığı müdür değişikliklerinin zaruri olduğunu söyledi. Aykut'un tenkitleri cevaplandıran bu konuşmasıyla genel kurul çalışmaları tamamlandı.

Ethem Ezgü, ''Emeklilerin sorunlarına çare bulun'' dedi.

TÜRK-İŞ BAŞKANLAR KURULU, MİTİNG ÖNCESİ BURSA'DA TOPLANDI..

2 Haziran pazar günü yapılan ''Haksızlıklara Hayır'' mitingi öncesi, Bursa'da toplanan TÜRK-İŞ Yönetim ve Başkanlar Kurulu alınacak tedbirler ile ona bağlı olarak bir durum değerlendirmesinde bulundu.

TÜRK-İŞ Genel Başkanı ***Şevket YILMAZ*** *başkanlığında Bursa'da TEKSİF sendikası salonunda saat 10.00'da toplanan TÜRK-İŞ Başkanlar Kurulu üyeleri, 2 Haziran günü Fomara Meydanı'nda yapılacak miting konusunda değerlendirmede bulunarak, yapılan çalışmaları gözden geçirdi. Yaklaşık 2 saat süren toplantıda, 3-4 Haziran günleri toplanacak olan Sosyal Sigortalar Kurumu 42 nci Genel Kurulu çalışmalarını da gözden geçirildi, nasıl bir strateji izleneceği ele alındı. Bu toplantıda ayrıca, SSK Yönetim Kurulu'na TÜRK-İŞ Genel Mali Sekreteri* ***Enver TOÇOĞLU****'nun yeniden aday gösterilmesi oybirliği ile kararlaştırıldı.*

Bursa'da yapılan TÜRK-İŞ Başkanlar Kurulu toplantısında SSK Yönetim Kurulu yedek üyeliğine de TÜRK METAL Sendikası Genel Teşkilatlandırma Sekreteri ***Abdurrahman ÜNLÜ****'yü göstermeyi uygun buldu.*

Miting öncesi toplanan TÜRK-İŞ Başkanlar Kurulu durum değerlendirmesinde.

Haziran ayı başında yurdun her yerine yapılan işçi eylemleri, değişik şekillerde devam etti. 600 bin işçinin toplu iş sözleşmesinin çözülmemesi sendikaları direnişlere yöneltti. İşçilerin bu hak alma mücadelesindeki kararlı tavırlarına memurlar da eylemlerle katıldı.

İŞİ YAVAŞLATMA EYLEM ve DİRENİŞLERİ YURDA YAYILDI..

- **Bir yandan haksız işten çıkarmalar sürerken, öte yandan kamu kesimindeki toplu sözleşmelerin sürüncemede bırakılması, işçi eylemlerinin çığ gibi büyümesine yol açtı..**

- **Ülkenin hemen her yerinde direnişlerini sürdüren işçilere bazı şehirlerde memurlar da katıldı ve protesto eylemleri sırasında memurlar maaş bordrolarını yaktılar..**

Kamu kesiminde çalışan yaklaşık 600 bin işçinin toplu sözleşme görüşmelerinde tıkanıklar meydana gelince, işçilerin ve öteki çalışanların huzursuzluğu arttı.

Bu nedenle Haziran ayı başında işçiler, ülkenin çeşitli yerlerinde eylem ve direnişlere başladılar.

Bazı yerde onbinlerce işçi toplu halde vizite eylemine çıkarak pasif direnişini sürdürürken, diğer yerlerde de kent yaşamını etkileyen yürüyüşler oldu.

Hükütemin işçi sorunlarına yıllardır sıcak bakmayışı yüzünden zaman zaman başvurulan bu pasif direnişler nedeniyle birçok üretim kolunda işler yavaşladı ve işçiler hükümeti ve devlet yetkililerini istifaya çağırdılar.

Yaygın vizite eylemleri ve vizite yürüyüşleri, işyerleri civarındaki vatandaşların sempatisiyle karşılanırken, bazı kentlerde bu eylemlere memurların da katıldıkları ve yürüyüşler esna-

sında maaş bordrolarının yakıldığı görüldü.

"Açız" diye bağıran memurlar, kendilerine sendika kurma hakkı tanınmasını istediler. İşçilerle memurlar arasındaki bu destek, kamu çalışanlarına da sendikal özgürlük yolundaki ILO kurallarının yeniden hatırlanmasına vesile oldu.

Türk-İş'in yıllardır savunduğu ve ILO genel kurullarında dile getirdiği bu evrensel hakkın henüz Türkiye'de tanınmaması ve daha önceki yıllarda verilmiş olan bu hakkın geri alınmış olması, huzursuzlukları arttıran başka bir neden oluyor.

HAK ARAMA MÜCADELESİ

İşçilerle memurların bu demokratik hak arama yolları bazı yerlerde polisiye tedbirlerle önlenmeye çalışılırken, bazı yerlerde de anlayışla karşılandı ve bugüne kadar hiçbir üzücü olaya rastlanmadı.

Maaşları aylardır verilmeyen, toplu sözleşmeden doğan hakları durmadan ihlal edilen, haksız yere kitle halinde işten çıkarılan işçilerle bunların ailelerinin hak arama mücadelesi yurt sathında sürerken, demokratik hakkını kullanan bir kısım işçiler de işinden oldu.

Pasif direnişleri bahane eden güneş gazetesi işvereni "İşçileri çalışmamakla" suçlamaya kalkışıp hukuk dışı yollarla birçok çalışanı işten çıkardı.

Bu haksız tasarrufa bazı gazetelerde de rastlandı ve bir çok basın mensubu, sadece hak arama yollarına pasif direnişle başvurdukları gerekçesiyle kapı dışarı edildiler.

Demokratik hak ve özgürlüklere tamamen ters düşen bu gibi davranışlar karşısında işçiler yılmadı ve eylemlerini genişlettiler.

AÇLIK GREVLERİ

İşçilerin haklarını alamadıkları gerekçesiyle önce resmi makamlara başvuran çok sayıda sendika lideri, çeşitli yerlerde protesto gösterileri yaptı ve bazıları da günler süren açlık grevine giriştiler. Yollara dökülen işçi aileleri, **"Açız"** pankartları ve alkış protestoları ile çalışanları desteklediler.

TÜRK-İŞ'İN GÖRÜŞÜ

Kamu İşveren Sendikaları ile Türk-İş'e bağlı sendikalar arasında başlıyan toplu sözleşme görüşmelerinin, işveren kesiminin katı tutumu ve hükümet yetkililerinin ilgisizliği yüzünden tıkanmalar göstermesi karşısında başvurulan sakal bırakma, toplu vizite yürüyüşleri, vezne kuyrukları gibi eylemlerin ülke çapında etkinliğini belirten Türk-İş yetkilileri şöyle dedi: **"Toplu sözleşmesi bitirilemiyen işçiler, bu önlenemeyen hayat pahalılığı karşısında hükümetten anlayış görmedi. Parasızlık ve sefalet ölçüsünde, pek tabii eylem ve direnişler de yurda yayılıyor. Bu hareketler, bayram sonrası toplu grevlere dönüşecektir. Bu anlayışsızlık sürerse, ülkeyi daha zor günlerin beklediğini söylemek yanlış olmaz. Bunun sorumlusu ise, sosyal devlet ilkesini rafa kaldıran hükümet ve devlet yetkilileridir. Hakkını alamıyan işçiyi bundan sonra artık çalıştıramazsınız. Esasen verdiğinin karşılığını alamayan hiç kimse çalışmaz. İşçi de çalışmazsa, vebali, onu bu yola itenlerindir. Hak alma mücadelesi, sonuna kadar sürecektir.."**

BASIN TOPLANTISI

TÜRK-İŞ Genel Başkanı YILMAZ, amacın nasıl olursa olsun sözleşme yapmak değil, en iyisini yapmak olduğunu söyledi.

YILMAZ :

"İŞÇİNİN FEDAKÂRLIK ETMESİNİ İSTEMEYE, KİMSENİN HAKKI KALMAMIŞTIR.."

TÜRK-İŞ Genel Başkanı **Şevket YILMAZ,** 13 Haziran günü düzenlediği basın toplantısında işçilerin toplu sözleşme beklediği bir ortamda hükümetin kongre çalışmalarından başka bir şey düşünmediğini, işçilerin eylemden başka yapacak bir tavrının kalmadığını, TÜRK-İŞ'in **"sorumluluk"** ilkesinden sapmadan tepkisini göstediğini belirterek **"çeşitli işkollarında ve işyerinde uygulanan demokratik eylemler giderek yaygınlaşmaktadır. Sendikalarımız, haksızlık karşısında işçilerimizin direnme hakkını eylemlerle ortaya koyarken, peşpeşe grev kararlarını almaya başlamışlardır"** dedi.

YILMAZ, Ankara'da sendika başkanları ve sendika liderlerinin hazır bulunduğu basın toplantısında 487 bin 545 kamu işçisinin ağırlaşan geçim şartları altında sözleşme beklediğini, TÜRK-İŞ'in koordinasyon çalışmalarının aralıksız sürdüğünü belirtikten sonra şöyle devam etti:

"Öncelikle şunun bilinmesini isterim ki; amacımız nasıl olursa olsun, bir an önce toplu sözleşme yapmak değildir. İyisini yapabilmektir.

Bu düşünce ile, bütün oyalama taktiklerine rağmen, diyalog yoluyla sonuca ulaşacağımız inancını bugüne kadar muhafaza ettik.

Bir yandan diyalog yollarını açık tutarken, diğer yandan da işçilerimizin sabırsızlığının göstergesi olan bazı eylem türlerini sendikalarımızın denetimi altında uygulamaya koyduk.

Kuruluşumuzdan buyana Konfederasyonumuzun değişmez karakteri olan "sorumluluk" **ilkesinden sapmadan, işçilerimizi dış etki ve tahriklere kaptırmadan, dışımızdaki bazı çevrelerin maksatlı eleştirilerini de göğüsleyerek, tepkimizi kademe kademe göstermeyi uygun bulduk.**

1991'in ilk altı ayında sözleşme bekleyen 487 bin 545 işçimiz var. Bu, 487 bin 545 aile demektir. Böylece bir kitlenin aylarca süren sorununun çözümü için Hükümetten beklenen duyarlılığı, her konuda olduğu gibi maalesef yine göremedik.

Hükümet, işçi ve yurt sorunlarını bir kenara itmiş, haftalardır tüm kademeleri ile ANAP kongresinde kimin başkan olacağı hesap ve telaşı için girmiştir."

Basın toplantısında 155 bini aşkın işçinin grev yasağı kapsamında bulunduğuna işaret eden **YILMAZ,** bu işçilerin ortaya konacak eylemlerde seyirci kalamayacağını, gösterilen sabrın sonunun, büyük tepkileri de beraberinde getireceğini ifade etti..

YILMAZ basın toplantısının sonunda sözlerini şöyle tamamladı:

"İşçilerimiz bugüne kadar ekonomik bakımdan yeterince fedakarlık yapmışlardır.

Bundan sonra bir de sosyal barış için sadece ve sadece işçinin fedakarlık etmesini istemeye kimsenin hakkı kalmamıştır.

Biz ekmek kavgası veriyoruz.

Rejim ve devlete yönelik suç işleyen insanlarımıza kucak açıldığı bir ortamda ekmek kavgası veren, evine bir kilo et götürmenin hesabı içinde olanlara Devlet sırtını dönüyorsa, bunun sonuçları da göze alınmalıdır."

3. ANAP HÜKÜMETİ, MESUT YILMAZ BAŞKANLIĞINDA KURULDU..

Anavatan Partisi'nin (ANAP) 3. Büyük kongresi'ni 15-16 Haziran günleri Ankara'da tamamlamasından sonra, ANAP Genel Başkanlığı **Yıldırım AKBULUT**'dan **Mesut YILMAZ**'a geçti.. Üçüncü turda büyük bir çoğunlukla ANAP Genel Başkanı olan **Mesut YILMAZ,** Başbakan oldu..

3. ANAP hükümeti olarak parlamentodan güven bekleyen **Mesut YILMAZ** kabinesi'nde Başbakan Yardımcılığı görevine Manisa Milletvekili **Ekrem PAKDEMİRLİ** Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığına da Malatya Milletvekili ve eski Millî Eğitim Bakanı **Metin EMİROĞLU** getirildi.

Yaş ortalaması 48'i bulan ve çoğunluğu mühendis olan **Mesut YILMAZ** hükümeti'nde şu bakanlar yer aldı:

Fahrettin KURT (Devlet Bakanı), **Mustafa TAŞAR** (Devlet Bakanı), **İmren AYKUT** (Devlet Bakanı ve Hükümet sözcüsü), **Vehbi DİNÇERLER** (Devlet Bakanı), **Kamuran İNAN** (Devlet Bakanı), **İlhan AKÜZÜM** (Devlet Bakanı), **Cengiz TUNCER** (Devlet Bakanı), **Sabahattin ARAS** (Devlet Bakanı), **Ersin KOÇAK** (Devlet Bakanı), **Mehmet ÇEVİK** (Devlet Bakanı), **E. Cenap GÜLPINAR** (Devlet Bakanı), **Birsel SÖNMEZ** (Devlet Bakanı, **Ali Talip ÖZDEMİR** (Devlet Bakanı), **Şakir ŞEKER** (Adalet Bakanı), **H. Barlas DOĞU** (Savunma), **Mustafa KALEMLİ** (İçişleri Bakanı), **İ. Safa GİRAY** (Milli Savunma), **Adnan KAHVECİ** (Maliye ve Gümrük Bakanı), **Avni AKYOL** (Milli Eğitim Bakanı), **Hüsamettin ÖRÜÇ** (Bayındırlık ve İskan Bakanı), **Yaşar ERYILMAZ** (Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanı), **İbrahim ÖZDEMİR** (Ulaştırma Bakanı). **İlker TUNCAY** (Tarım, Orman ve Köy İşleri Bakanı), **Metin EMİROĞLU** (Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı), **R. Kazım YÜCELER** (Sanayii ve Ticaret Bakanı), **Muzaffer ARICI** (Enerji ve Tabî Kaynaklar Bakanı), **Gökhan MARAŞ** (Kültür Bakanı), **Bülent AKARCALI** (Turizm Bakanı).

ÇALIŞMA EKONOMİSİ ÖĞRENCİLERİ TÜRK-İŞ'TE..

Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Çalışma Ekonomisi bölümü 3'ncü sınıf öğrencileri TÜRK-İŞ'i ziyaret ederek, Genel Eğitim Sekreteri **Mustafa BAŞOĞLU**'ndan TÜRK-İŞ'in çalışmaları hakkında bilgi aldı..

Prof. Dr. Alpaslan IŞIKLI başkanlığında TÜRK-İŞ'e gelen öğrenciler, TÜRK-İŞ'in çalışmaları ve çalışma hayatının sorunlarına ilişkin. **BAŞOĞLU**'ndan bilgi aldılar **BAŞOĞLU,** öğrencilerin sorularını da cevaplandırdı.

HER SAYIDA BİR KONU

YENİ HÜKÜMET

MUSTAFA BAŞOĞLU

Sayın Mesut YILMAZ'ın başkanlığında 3 ncü ANAP hükümeti kuruldu, Hükümet başkanı aynı zamanda partinin kurucusudur. Sayın YILMAZ ANAP Genel Başkan Yardımcılığı, ayrıca önceki hükümetlerde Devlet, Turizm ve Dışişleri Bakanlığı görevlerinde bulundu.

Hükümetinde Bakan olarak görev verdiği milletvekillerinden bazıları, kendisi gibi Sayın ÖZAL ve Sayın AKBULUT hükümetlerinde de bakan olarak görev yaptılar.

Yeni hükümet olarak adlandırılmasına rağmen, bu bir ANAP hükümetidir; kendinden önceki hükümetlerin icraatlarına bakan olarak katılan veya güvenoyu vererek, destek olan milletvekillerinden oluşmaktadır. Denediğimiz, icraat ve anlayışını çok iyi bildiğimiz ANAP, kendi içinden yankıları halâ devam eden son genel kurulundan bu yeni bir hükümeti çıkarmıştır.

Başta Başbakan Sayın YILMAZ olmak üzere, bazı bakanlar ve verdikleri demeçlerde, gelir dağılımının düzeltileceğini, işçi, memur, emekli ve öteki dar gelirlilerin durumlarını iyileştireceklerini, işsizliği önleyip kalkınmaya hızlandıracaklarını, ekonomiyi rayına oturtacaklarını açıkladılar. Şüphesiz, hükümet programında da bu ve benzeri konuların çözümüne ilişkin ilkeler ve hedefler gösterilecektir. Bu aşamada bizim için önemli olan söz değil, sözün ve vaadin icraata dönüştürülerek hayata geçirilmesidir.

TÜRK-İŞ Yönetim Kurulu, Başkanlar Kurulu ve genel kurulu karar ve bildirilerinde, ülkenin ANAP siyasi iktidarı tarafından iyi idare edilmediğini sürekli olarak dile getirdi. Gerekçe olarakta; gelir dağılımının giderek bozulduğunu, işsizliğin arttığını, kamu çalışanlarına sendika hakkı tanınmadığını, toplumun büyük kesiminin hayat pahalılığı altında ezdirildiğini, çalışma hayatını düzenleyen kanunların ILO standartlarına uygun hale getirilmediğini, konut edinmenin dargelirliler için çok zorlaştığını, işsizlik sigortasının kurulmadığını, SSK sağlık hizmetlerinin giderek daha çok bozulduğunu, kıdem tazminatının kaldırılmak istendiğini, keyfi işten çıkarmalara yasal güvence getirilmediğini, vergide adaletin sağlanamadığını, yetersiz olan ücretlerden zorunlu kesinti yapılarak daha fazla yetersiz hale sokulduğunu, satınalma gücünün her yıl, bir önceki yıla göre daha çok gerilediğini, iç ve dış borçların sürekli arttığını, sözleşmeli personel uygulaması ile çalışanların birbirine düşürüldüğünü, taşaron uygulamaları yaygınlaştırılarak sendikasızlaştırılmanın hızlandırıldığını, KİT'lerin yabancılılaştırılmak istendiğini, bazı kamu kurumlarında ve belediyelerde işçi alacaklarının ödenmediğini, kamu toplu iş sözleşmelerine işçilerin aleyhine müdahale edildiğini, işçi sağlığı iş güvenliği konusunda gerekli tedbirlerin alınmadığını, paran varsa **yaşa,** paran yoksa **öl** anlayışının kural haline getirilmek istendiğini, yatırımların durdurulduğunu, birçok işyerinin kapandığı **"iş becer, köşeyi dön"** anlayışının kurallaştırılmak istendiğini, toplumu ayakta tutan **ahlâki değerlerin** ekonomik zorluklar yüzünden her yıl daha çok zayıfladığını, vatandaşın adeta gelecekten ümidini kesen bir duruma itildiğini, **rüşvet, suistimal, haksız kazanç** edinme iddia ve söylentilerinin yoğunluk kazandığını söyleyegelmiştir.

Siyasi iktidarlar TÜRK-İŞ'in bu haklı iddialarına karşı çözüm getirmedikleri gibi, Konfederasyon yetkililerini siyaset yapmak, gerçekleri saptırmakla suçladılar. Fakat suçlamalar sorunları çözmedi, aksine yeni sorunlarla işler daha çok çıkmaza sokuldu.

TÜRK-İŞ'i gerçekleri saptırmak ve siyaset yapmakla suçlayan anlayışın haklı olmadığı şimdi bazı bakanların açıklamaları ile daha çok açıklık kazandı. Bizim miting alanlarında, kapalı salon toplantılarında, ANAP'a oy yok çalışmalarında söylediklerimizi bugün yeni hükümetin bakanları ve ANAP'ın bazı yetkilileri söylemektedir.

Yeni hükümet uygulamaları ile sorunları çözecek mi yoksa önceki hükümetler gibi sorunlara yenilerini mi ekleyecek? İcraatı bunu gösterecek.

İşin başında kendi derdine düşmüş bir siyasi partinin ve onun kurduğu hükümetin toplumun yıllanan dertlerine çözüm getirmesini beklemek fazla iyimserlik olur. Fakat bu hükümet de kendisinden önceki hükümetlerin yolundan gider, hiçbir sorunu çözemez demek de peşin hükümlülük sayılabilir. O nedenle kısa bir süre beklemek ve daha sonra kesin düşünce açıklamak daha doğru olur.

Biriken sorunlar, uzun süre beklemeye fırsat tanımamaktadır. Çünkü beklemek için **sabrımız** ve beklemeye ayıracak avansımız kalmadı. Sayın ÖZAL ve Sayın AKBULUT hükümetleri sabrımızı tüketti, bekleme gücümüzü yoketti. Bıçağın kemiğe dayandığı bir dönemdeyiz.

Yeni hükümet bu gerçekleri gözönüne alarak icraatını yürütmeli, çözümü **eyleme** tercih edilmelidir. Seçme hakkı ona aittir. Öncelikle 1991 toplu iş sözleşmeleri işçileri tatmin edici düzeyde sonuçlandırılmalı, hiç zaman kaybetmeden yıllanmış sorunlara kalıcı çözümler üretilip hayata geçirilmelidir.

YILMAZ : "DEDİĞİM DEDİK'LE İŞ OLMAZ.."

Türkiye Şeker Sanayii İşverenleri Sendikası ile Şeker-İş Sendikası arasında, 38 bin 500 işçiyi ilgilendiren 14.Dönem Toplu İş Sözleşmesi görüşmelerinde anlaşma sağlanamadığından, 10 Haziran 1991 tarihi itibariyle grev kararı alındı. Şeker-İş Başkanlar Kurulu 10-11 Haziran 1991 tarihleri arasında Ankara'da toplanarak durumu görüştü ve **"artık mücadelenin müzakere masalarından grev alanlarına kaydırmanın zamanının geldiğini, şeker işçisinin hakkını alabilmek için artık üretimden gelen gücünü kullanacağı"nı** kamuoyuna açıkladı.

Toplantıda bir konuşma yapan Türk-İş Genel Başkanı **Şevket Yılmaz,** hükümet kanadının seçim kaygısına düştüğünden bir türlü müzakerelerin sonuçlanamadığını, ücretlere birinci altı ay için yüzde 50 zam verdiklerini ve bir türlü bunun üzerine çıkmayarak kestirip attıklarını belirterek **"Dediğim dedik anlayışı ile müzakere olmaz. Müzakere yapıyoruz ama, müzakerede bir ışık görmedikten sonra, nereye gideceğimizi bilmeden yola çıkmayız"** dedi.

Anlaşma olmadığı taktirde grevin kaçınılmaz olduğunu, peşpeşe grev kararları alma noktasına gelindiğini söyleyen **Yılmaz** şöyle konuştu: **"Bu mücadelenin üstesinden geleceğiz. Sorumsuzca, üretimden gelen güç sahiplerini müşkül duruma sokmak isteyenlerin ülke sorumluluğu ile ilgileri yoktur."**

ALCAN : "MÜCADELE EDECEĞİZ"

Şeker-İş Genel Başkanı **Hikmet Alcan,** Başkanlar Kurulu'nu açarken yaptığı konuşmada, normal müzakere süresi içinde, müzakere ekibinin gösterdiği bütün iyi niyete rağmen, işverenin gerekli anlayışı göstermemesi üzerine anlaşma sağlanamadığını, Siyasi İktidarın da kamu işçisine reva gördüğü zammın kabul edilemiyeceğini belirterek şöyle konuştu:

"Türk-İş çatısı altında birlikte mücadele edilecektir. İşin başından bu yana yürüttüğümüz birlikteliği bundan sonra da eksiksiz yürütmemiz lazımdır. Bu birlikteliğin bozulmasına hiç kimsenin gücü yetmeyecektir. Zor günlere hazırlıklı olmalıyız. Kamuda çalışanların yüzünü güldürecek, onlara insan haysiyetine yaraşır bir yaşam düzeyi sağlayıcı neticeler alınıncaya kadar azimli ve kararlı bir mücadeleye hazır olmalıyız."

KOOPERATİFÇİLİK SEMİNERİ..

Samsun'da yapılan panelde kooperatifçiliğin sorunları tartışıldı..

TEKGIDA-İŞ BÜNYESİNDE KOOPERATİF BİRLİKLERİ KURULMASINA GİDİLİYOR..

★ TEKGIDA-İŞ Sendikası öncülüğünde kurulan 50'ye yakın tüketim kooperatifinin üst örgütlenme modelini tartışmak amacıyla düzenlenen seminere 70 kooperatif yöneticisi katıldı..

Seminer sonrası düzenlenen panelde Tekgıda-İş'e bağlı kooperatiflerin "Bölge Birlikleri" modeli üzerinde durdukları görüldü. Samsun, Rize ve İzmir'de Tekgıda-İş Sendikasına bağlı tüketim kooperatiflerinin üst örgütlenmesi için yine bu kooperatif yöneticilerinden oluşan komisyon, her iki ayda bir toplanarak konu ile ilgili çalışmaları yürütecek..

MERKEZ BİRLİĞİNE ADIM ADIM

Türk-İş Kooperatif Uzmanı Sinan Vargıda "halen sendikalar öncülüğünde kurulan tüketim kooperatiflerinin oluşturduğu dört birliğin faaliyet gösterdiğini belirterek Tekgıda-İş'in kuracağı birlikleri ve Bandırma ve Kastamonu'da ki birlik ile merkez birliği için gerekli olan 7 bölge birliğine ulaşılacağını belirterek, çok geçmeden tüketim kooperatifleri merkez birliğinin kuruluşu gerçekleşecektir." dedi.

Tüketim Kooperatifleri Merkez Birliğinin kurulması ile Türk-İş tarafından 1974 yılından beri yürütülen kooperatif örgütlenmesi çalışmalarının olumlu sonuçlarının alınacağını belirten Vargı, "tüketim kooperatifleri merkez birliği en kısa zamanda Ulusal Kooperatifler Birliğindeki yerini alacaktır" dedi.

•

Kooperatifçilik eğitim çalışmalarına AAFLI Direktörü V. Suazo da katıldı..

20-24 Mayıs tarihleri arasında Samsun'daki şube yöneticileri Temel Sendikacılık Eğitimi'ne katılanlar..

TEMEL SENDİKACILIK EĞİTİMİ SEMİNERLERİ SÜRÜYOR..

TÜRK-İŞ Samsun Eğitim Merkezinde her ay periyodik olarak düzenlenen **"Şube Yöneticileri Temel Sendikacılık Seminer"**lerinin 1991 yılına ait 1 ve 2'ncisi Mayıs ve Haziran aylarında gerçekleştirildi.

108 ŞUBE YÖNETİCİSİ KATILDI

20-24 Mayıs ve 10-14 Haziran 1991 tarihlerinde yapılan ve üye kuruluşlarımızdan 108 şube yöneticisinin katıldıkları seminerlerde; Demokrasi ve Sendikacılık, Yasalar ve Sendikalar, Türkiye'de Ücret Politikası ve AT ülkeleri ile Mukayesesi, Sosyal Güvenlik Mevzuatı, İşçi Sağlığı İş Güvenliği Mevzuatı ile Sendika-Üye/İşçi-İşveren İlişkileri konuları Üniversite öğretim üyeleri ve konu ile ilgili uzmanlarca işlendi.

10-14 Haziran günleri yapılan seminere katılanlar birarada.

ORDU'DA "SENDİKAL HAKLAR" SEMİNERİ YAPILDI..

TÜRK-İŞ tarafından düzenlenen **"Sendikal Haklar"** konulu seminerlerin üçüncüsü 11-12 Haziran 1991 tarihleri arasında Ordu'da yapıldı.

Ordu ili sınırları içinde kurulu şubelerimizin yönetici ve temsilcilerinden 80 kursiyerin katıldığı seminerde, Sosyal Devlet ve Demokrasilerde Sosyal Güvenlik konuları işlendi.

Ordu'da düzenlenen seminere katılanlar bir ders anında..

TEMEL SENDİKACILIK EĞİTİM SEMİNERİNE KATILANLAR (MAYIS 1991)

T. MADEN-İŞ'ten

Mahmut DÖNE, Mehmet Ali ŞEN, Mustafa MECİT, Sebahattin ÖZKUL.

TEKGIDA-İŞ'ten

İbrahim DELİORMAN, Nami KAPLAN, Adem KÖSEOĞLU, İ. Haluk NURALP, Cevat SEVİNÇ, Erol KOMUT, Çetin TEBER, Fehmi ÇİFT, Hüseyin KOÇ, Salih Zeki NAYIR, İsmail ÇELEBİ, Mustafa ÇOBAN, Mahmut DURMAZ, Nazım GÖRE, Hikmet TOKUÇ, Metin ÖZTÜRK, Murat SELÇUK, Halil Tuğrul DELİORMAN, İdris EKER.

ŞEKER-İŞ'ten

Şükrü BALIK, Kenan GÜNGÖR, Gültekin YALDIZ, Tevfik BAYRAK.

TEKSİF'ten

Bekir ULAŞ, Halis GÜLER, Arif KAVUK, Şahabettin AĞIR.

DERİ-İŞ'ten

Necattin YAKICI, Ziyaettin BALCI.

AĞAÇ-İŞ'ten

Dursun ÇOTUR, Mürsel TAŞÇI, Adem ŞAHİN.

ÇİMSE-İŞ'ten

Kasım YILMAZ, Fuat EKİNCİ, Timur ELKIRMIŞ, Ali AVCI, Mehmet BÜYÜKKAYA.

DOKGEMİ-İŞ'ten

Nükret TOKGÖZ, Aydın BIYIKÇI.

T. YOL-İŞ'ten

Çetin KAYA, Nidal ERSAY, Baki BİGEÇ, Kadir ŞİFANLI, Bekir ERDOĞAN, Turgay YILDIRIM.

TES-İŞ'ten

R. Cemal BÜYÜKSAVAŞ, Muhsin ÖZDİREKCAN, Müslüm ŞAHİN, Yücel TOSYALI.

DEMİRYOL-İŞ'ten

Kemal TUNCER, Mehmet Ali ÖZYURT, Ziya ODABAŞI.

HAVA-İŞ'ten

Kemal ŞİMŞEK, Abdil KARAKAYA.

T. HABER-İŞ'ten

Mustafa DEMİRCİ, Emin GÜVEN.

SAĞLIK-İŞ'ten

Bekir ÜNLÜ, Salih MEŞECİLER, Hasan Hüseyin KAVAL, Selahattin ŞAHİN.

BELEDİYE-İŞ'ten

Ali CENGİZ.

TEMEL SENDİKACILIK SEMİNERİNE KATILANLAR (HAZİRAN 1991)

TÜRKİYE MADEN-İŞ'ten

Abdulcelil KAPLAN, Süleyman ERENER.

PETROL-İŞ'ten

Mehmet KÜTÜK, İlyas BAYRAM, Ahmet TORCU.

TEK GIDA-İŞ'ten

Mustafa ALTINIŞIK, Mehmet Ali YILMAZ, Selver DURU, Ali BAYKAN, Hüseyin KÜÇÜK.

ŞEKER-İŞ'ten

Turgut ÇETİN, Muammer NALÇAKAR, Nizamettin ER.

TEKSİF'ten

Erdal BOZKIR, Adil ATİLLÂ, Soner DURMUŞOĞLU, Tahsin KASUN, A. Gani HANCI.

DERİ-İŞ'ten

Murat ZORER, A. Kerim GÜVEN.

AĞAÇ-İŞ'ten

Samim CİVCİOĞLU, Mehmet DÖNER, Ahmet BULUT.

ÇİMSE-İŞ'ten

İdris TOPAL, İrfan SIĞMAZ, Ahmet TUĞLU, Eyüp ÇELİK, Cevdet YAKAN, Üzeyir KARAYEL.

YOL-İŞ'ten

Faruk BİLBAY, Hasan EKİN, Ahmet UZUN, Saim TÜRKER, Mehmet YILDIRIM.

DEMİRYOL-İŞ'ten

Kadir GÖNÜLTAŞ, Sait AKŞOS, Ömer KARAGÖZ.

LİKAT-İŞ'ten

Hikmet BÜLBÜL, Ali ŞENTÜRK.

SAĞLIK-İŞ'ten

Adnan PINAR.

T. HARB-İŞ'ten

A. Rıza SAĞLAM, Radet TURANER.

İzmir'de İşçilerin Görkemli yürüyüşü..

İşçilere hitap eden TOÇOĞLU :

"BU EKMEK MÜCADELESİDİR"

Toplu iş sözleşme çalışmalarının tıkanması ve işçilerin enflasyon karşısında geçim sıkıntısı tahammül edilmez boyutlara ulaşması üzerine siyasal iktidara tepkiler de çığ gibi büyüyor. Yurdun öteki köşelerinde olduğu gibi sözleşmelerin engellenmesine İzmir'de tepkiler arttı. İzmir'de şubesi bulunan TÜRK-İŞ üyesi sendikaların başkanları hükümete seslerini duyurabilmek için açlık grevi yaptılar. 24 saatlik açlık grevinin sonunda TÜRK-İŞ Üçüncü Bölge Temsilciliği önünden toplanan işçilerle birlikte, bir insan seli gibi Kültürpark'a doğru yürüyüşe geçtiler.

15 Haziran günü TÜRK-İŞ binası önünde açlık grevini destekleyen binlerce işçi, sloganlar atarak, siyasal iktidarın işçilerin ekmekleri küçültme gayretini kınadılar. Burada işçilere hitap eden TÜRK-İŞ Genel Mali Sekreteri **Enver TOÇOĞLU, "— Böyle sorumsuz, toplum yapısını etkileyen olaylar karşısında böylesine vurdumduymaz bir hükümete ne Cumhuriyet tarihimizde, ne de başka bir ülkede rastlanabilir. Onlar için milyarlık düğünler, milyarlık avizeler, milyarlık konuşan otomobiller, özel uçaklar ve masallar aleminin yaşantısı varken, işçinin karnı açmış, umurlarında bile değil."** dedi.

TOÇOĞLU, işçinin, emeklinin, dul ve yetimlerin siyasal iktidar tarafından sevimsiz bulunduğunu belirttikten, sonra uyarılara kulak verilmesini istedi. **TOÇOĞLU, "bunun bir ekmek mücadelesi olduğunu"** belirtti.

BAMYACI, ESKİŞEHİR'DE GREVCİ İŞÇİLERE MORAL VERDİ...

TÜRK-İŞ Genel Teşkilatlandırma Sekreteri Mehmet BAMYACI, Eskişehir'de grevde bulunan işyerlerini ziyaret etti, grevci işçilere "—TÜRK-İŞ'in işçinin bu hak mücadelesinde sonuna kadar yanlarında olduklarını" söyledi.

BAMYACI, Eskişehir'de 28 Mart 1991 tarihinden beri grev yapan TÜRK METAL Sendikası'na üye ANAMAK makina sanayi işçileri ile 5 Nisan 1991 tarihden itibaren grevde bulunan TÜMTİS üyesi Otogar işçilerine ziyarette bulunarak, bu haklı mücadelenin mutlaka işçilerin isteği doğrultusunda çözüme kavuşacağını belirtti.

ANAMAK işyerinde sendika üyesi 125 işçi grevi sürdürürken, Otogar grevinde Eskişehir yanında Ankara, ve Bursa otogarı'nda toplam 280 işçi grev yapıyor.

Mehmet BAMYACI'nm bu ziyareti sırasında TÜRK-İŞ 2.Bölge Temsilcisi Yüksel TÜREMİŞ de bulundu.

ASGARİ ÜCRET TESPİT KOMİSYONU ÇALIŞMALARI SÜRÜYOR..

BAŞOĞLU : "GERÇEKÇİ ASGARİ ÜCRETİN TESBİTİ HÜKÜMETİN OLUMLU YAKLAŞIMINA BAĞLI"

İlk toplantısını 24 Mayıs günü yapan Asgari Ücret Tesbit Komisyonu çalışmalarını sürdürüyor. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı İmren AYKUT'un başkanlığı'ndaki bu toplantıya işçi-işveren ve hükümet katılıyor.

Asgari Ücret Tesbit Komisyonu'nda **TÜRK-İŞ**'in görüşlerini açıklayan TÜRK-İŞ Genel Eğitim Sekreteri **Mustafa BAŞOĞLU** yaptığı konuşmada **"— Gerçekçi bir asgari ücretin tesbitinin bazı temel ilkelere bağlı olduğunu önemle ve sürekli olarak savunagelmekteyiz. Bize göre,** "sosyal devlet" **anlayışıyla çelişmeyecek ve işçilerin refah düzeyini yükseltip, onları hayat pahalılığı altında ezdirmeyen ücret, gerçekçi asgari ücret sayılabilir. Bugüne kadar yapılan tesbitler, bu amacı sağlayamamıştır"** dedi.

MUSTAFA BAŞOĞLU'NUN KONUŞMASI

TÜRK-İŞ Genel Eğitim Sekreteri Mustafa BAŞOĞLU'nun Asgari Ücret Komisyonu'ndaki konuşması şöyle:

"— Asgari ücretin yeniden belirlenmesi amacıyla bugün toplantıya çağrılan Komisyonun sürdüreceği çalışmalar sonunda, geliri sadece bu ücretten oluşan işçilere ve bakmakla yükümlü olduğu aile fertlerine, asgari düzeyde geçinebilecekleri bir ücrete karar verileceğini umuyoruz.

İşçi hak ve özgürlüklerinin asgari normlarını saptayan Uluslararası Çalışma Teşkilâtı, ayrıca Avrupa ve Paris Sosyal Şartları çalışanlara ve ailelerine insanca yaşabilecekleri bir ücretin verilmesini temel ilke olarak kabul etmektedir.

Türkiye'nin de kabul ettiği bu uluslararası belgeler gerçekçi bir asgari ücretin tesbitini zorunlu kılmaktadır.

Asgari Ücret Tesbit Komisyonunun, bir önceki tesbitten yaklaşık on ay sonra toplantıya çağrılmasını olumlu ve fakat zorunlu bir yaklaşım olarak değerlendiriyoruz.

Ülkenin ekonomik şartları, asgari ücretin en azından altı ayda bir toplanmasını zorunlu kılacak biçimde gelişmektedir.

Gerçekten fiyat artışlarının çok yüksek olduğu bir ekonomik yapıda, asgari ücretin satınalma gücü, her geçen gün biraz daha gerilemekte, dayanıklılığını kısa zamanda kaybetmekte, hayat pahalılığına yenik düşmektedir.

TÜRK-İŞ olarak, gerçekçi bir asgari ücretin tesbitinin bazı temel ilkelere bağlı olduğunu önemle ve sürekli olarak savunagelmekteyiz. Bize göre "sosyal devlet" **anlayışıyla çelişmeyecek ve işçilerin refah düzeyini yükseltip, onları hayat pahalılığı altında ezdirmeyen ücret, gerçekçi asgari ücret sayılabilir. Bugüne kadar yapılan tesbitler, bu amacı sağlayamamıştır.**

Hükümet gerçekçi bir asgari ücret belirlenmesi ve uygulanmasında birinci derecede yetki ve sorumluluk taşımaktadır. Çünkü sosyal adaleti sağlayacak düzenlemeler hükümetin başta gelen görevleri arasında yer almaktadır.

ASGARİ ÜCRET EKSİK ÖDENDİ.

Bu arada şunu da önemle belirtmek isterim:

Asgari ücret, şimdiye kadar işçiye eksik ödenmiştir. Günün cari fiyatları üzerinden yapılmak gereken gıda, konut, ulaşım, kültür ve benzeri harcamalar için tesbit edilen asgari ücretten yapılan kesintiler, işçinin ekmeğini küçültmekte, asgari ücreti geçinme ücreti olmaktan çıkartıp sefalet ücretine dönüştürmektedir.

Bu nedenle belirlenecek olan ücret hak sahiplerine net olarak ödenmeli ve yıllardan beri devam eden haksız kesintiler bundan böyle işçinin nafakasından yapılmamalıdır.

Bir başka gerçek daha var, o da asgari ücretin amacına uygun olarak tesbit edilmemesidir.

İşçiyi tek başına ve geçindirmekle yükümlü olduğu ailesini yok sayarak yapılan tesbitler asgari ücreti amacından uzaklaştırmaktadır.

Belirlenecek olan asgari ücret hem geriye dönük kayıpları hem de ileriye yönelik hayat pahalılığını karşılayabilecek dayanıklılıkta olmalıdır.

Asgari ücretin, ülke çapında ve ulusal düzeyde, tarım ve sanayi kesimi ayrımı yapılmadan tesbiti için geçen dönem alınan kararın bu dönemde de geçerliliğini koruyacağına, kesimlerin bu konudaki olumlu yaklaşımlarını sürdüreceğine inanmaktayız.

Komisyonun, özetlemeye çalıştığım ilkelere uygun biçimde çalışmalarını sürdürmesini bekliyor, TÜRK-İŞ adına başarılar diliyorum."

BAKAN AYKUT'un KONUŞMASI

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı **İmren AYKUT**'da toplantıyı açış konuşmasında Asgari Ücretin yedi yılda 6 kez tesbit edilerek yüzde 2455 oranında arttığını, gereğinden düşük ücret tesbit yapılmasının sakıncaları ile gereğinden yüksek asgari ücret tesbitinin **"ücret dengelerini bozabileceğini"** söyledi. AYKUT, toplu sözleşme düzeni içinde çalışan işyerlerinde asgari ücretle çalışanların az olduğunu söyledi.

YÜKSEL'İN KONUŞMASI

Türkiye İşveren Sendikaları Konfederasyonu **(TİSK)** Başkanvekili **Nihat YÜKSEL** de konuşmasında milli bir ücret politikasının kaçınılmaz olduğunu ifade ederek, devletin ücretlerdeki kesintileri azaltması gerektiğini, çalışanın ücretinin verimlilik esasına göre ödenmesinin kaçınılmaz olduğunu belirtti..

İşveren kesimi temsilcileri toplantı sırasında..

BURSA MİTİNGİ ÖNCESİ TOPLANTILAR..

Mehmet Bamyacı, Kütahya toplantısında şube başkanları ile birlikte.

BAMYACI: "MÜCADELEMİZ HAKLARIMIZ ALINANA KADAR SÜRECEKTİR"

TÜRK-İŞ Genel Teşkilatlandırma Sekreteri Mehmet BAMYACI, Kütahya, Kocaeli ve Sakarya'da düzenlenen toplantılarda konuştu.

2 Haziran günü Bursa'da yapılan "Haksızlıklara Hayır" mitingi öncesi Kütahya, Kocaeli, ve Sakarya'da sendika temsilcileri ile toplantılar yapan TÜRK-İŞ Genel Teşkilatlandırma Sekreteri Mehmet BAMYACI, işçilerin sorunları ve çözümleri konusunda çalışmalar yaptı.

Mayıs sonu itibariyle Kütahya, Kocaeli ve Sakarya illerinde TÜRK-İŞ İl Temsilciliklerinde şube başkanları ve şube yöneticilerinin katıldığı toplantılarda görüşlerini açıklayan TÜRK-İŞ Genel Teşkilatlandırma Sekreteri **Mehmet BAMYACI,** 600 bin işçinin toplu iş sözleşmesinin neden çözüme kavuşamadığı konusu yanında işçilerin Anayasal ve yasal sorunları konularında açıklamalarda bulundu. BAMYACI, bu konuda mücadele için işçilerin herşeyden önce disiplinli olmak zorunda bulunmaları gerektiği üzerinde durdu.

2 Haziran Bursa Mitinginin kaçınılmaz olduğunu, işçilerin bu mücadelede sendikalardan gelen uyarıları dikkatle uymaları gerektiği üzerinde duran BAMYACI, Kütahya, Kocaeli ve Sakarya'da özetle şöyle konuştu: "İşçi hareketi zaman zaman bir takım sıkıntılarla karşı karşıya kalmıştır. İşçilerin dinamik gücü her zaman içinde bulundukları açmazları, ortadan kaldırma gücüne sahiptir. Bu geçmişte de böyle olmuştur, gelecekte de böyle olacaktır. Şurası unutulmamalıdır ki, elimizdeki haklarımızı kaybetmeyiz. 12 Eylül ile geriye giden haklarımızı mücadele ederek alacağız. Bu mücadele azmi toplumun en dinamik kesimi olan işçilerdedir. İşçiler, toplumun öteki kesimlerine bu davranışlarıyla örnek olmuşlardır. Bursa Mitingimiz de bu mücadele anlayışı içinde gerçekleşecek, işçi hareketi tarihinde önemli yerini alacaktır. Biz işçiler ve onların temsilcileri sendikacılar olarak böylesi bir mücadelenin tarihde yer almamızdan dolayı gurur duymalıyız. Bursa'da Haksızlıklara karşı haykıracağız. Ekmeğimizi elimizden alanlara karşı, lokmalarımızı küçültenlere karşı, yasaklar koyarak, haklarımızı kısmağa kalkanlara karşı mücadele azmimizi göstermeliyiz. İşte bu çerçevede mücadelemiz, haklarımız alınana kadar sürecektir. Şunu da hiç unutmamalıyız ki, bizi yolumuzdan döndüremeyeceklerini anlayacak olanlar, bu kez bizim birlikteliğimizi, bütünlüğümüzü bozmak için ellerinden geleni yapacaklardır. İşçi hareketi bu bütünlüğümüze zarar verecek davranışlara karşı uyanık bulunmak zorundadır. Bunun için çalışmalıyız, mücadele azmimizi artırmalıyız."

Adapazarı'ndaki toplantıya katılanlar, konuşmaları ilgi ile izlediler...

SOSYAL GÜVENLİK ve İŞÇİLER

"Yönetim bakımından demokrasiyi seçmiş, insanı ve insanların mutluluğunu milli dayanışma ve adalet anlayışı içinde, insan haklarına saygılı olarak yürütmeyi gaye edinmiş ülkelerde, çağdaş ve anayasal bir hak olan sosyal güvenlik hakkının önemi ve bu öneme uygun bir yeri vardır. Sosyal hukuk devleti ilkesine de, bu önemin bir ifadesi ve teminatı olarak Anayasalarda yer verilmiş bulunmaktadır."

H. Avni YAZICI
TÜRK-İŞ Sosyal Güvenlik Uzmanı

Bilindiği üzere; çalışma hayatının meydana getirdiği sorunlarla mücadelenin acımasız sonuçlarından, toplumsal yaşamın hergeçen gün ağırlaşan ve insan tahammülünü sınır noktasına vardıran sıkıntılarından, sağlıkla ilgili olumsuzluklardan ve yaşlılıktan ileri gelecek devamlı ve geçici gelir kayıplarından insanlarımızı ve ailelerini korumak, sosyal güvenliğin özünü ve gayesini teşkil etmektedir.

Yönetim bakımından demokrasiyi seçmiş, insanı ve insanların mutluluğunu milli dayanışma ve adalet anlayışı içinde, insan haklarına saygılı olarak yürütmeyi gaye edinmiş ülkelerde, çağdaş ve anayasal bir hak olan sosyal güvenlik hakkının önemi ve bu öneme uygun bir yeri vardır. Sosyal hukuk devleti ilkesine de, bu önemin bir ifadesi ve teminatı olarak Anayasalarda yer verilmiş bulunmaktadır.

SOSYAL GÜVENLİK HAKKI-VE SOSYAL REFAH...

Gelişmekte olan ülkelerde sosyal güvenlik kuruluşlarının sorumlulukları bu kuruluşlardan hizmet bekleyen insanlarımızın insanca yaşamalarını sağlayıcı ve karşılaştıkları rizikoları asgari seviyede telafi edici olmaları ile sınırlı olabilmektedir. Bu limit, sosyal güvenlik hakkı ile sosyal refahı belirleyen asgari bir seviyede buluşmaktadır.

3-4 Haziran/1991 tarihlerinde toplanan Sosyal Sigortalar Kurumu 42.Genel Kurulunda, işçilerin, işçi emeklilerinin, işverenlerin, üniversitelerimizi temsilen genel kurula katılan akademisyen üyelerin ve yetkililerin ülkemizdeki sosyal güvenlik uygulamaları hakkındaki görüş, istek ve temennilerini yakinen izlemek fırsatını bulduk. Ancak açıkca ifade etmek istiyoruz ki, gelecek günler bu yöndeki uygulamalar bakımından daha ümit verici olmayacağı gibi, oyalayıcı uygulamaların meydana getireceği toplumsal sıkıntılara da gebe gözükmektedir.

SSK'NIN 42.GENEL KURUL ÇALIŞMALARI VE BİR DEĞERLENDİRME...

3 yıllık arayla toplanan 42.Genel Kurul,

ülkenin sosyal güvenlik forumu olma özelliğini biraz daha kaybeden bir manzara sergilemiş bulunmaktadır.

Bir tarafta sosyal güvenlikten yoksun insanlar,

Bir tarafta yoksulluk sınırında ve bu sınırın altında bir gelirle yaşam mücadelesi verenler,

Sosyal güvenlik kuruluşları arasında farklı norm ve standart uygulamaları,

Diğer tarafta bu sorunları giderici ve işçilerin sosyal güvenlik hizmetini güne uygun yürütmekle görevli Kurumun sorunları.

Önemli olan bu sorunları ortadan kaldırıcı ve hizmetleri güne uygun bir hale ve seviyeye getirici, ileriye dönük plân ve programların tartışılması gerekirken, bu genel kurulda mukayeselerin ve tekrarların ötesinde yeni bir başarı ve umut ışığı bulmak ve beklemek maalesef mümkün olamamıştır.

Tabiidir ki, Kurumun gelirlerinde ve giderlerindeki artışları,

Sağlık tesislerindeki kapasite ve hizmet artışlarını,

Yatırımlardaki etkinlikleri, gözden uzak tutmak mümkün değildir.

Ama yetkililere soruyoruz ve öğrenmek istiyoruz, bu artışları yeterli görüyor musunuz?

Bu neticelerin sağlanmasında normal bir yönetimin semerelerinin ötesinde hangi uygulamaların etkinliği olmuştur?

Çünkü, prim tahakkuklarındaki artışlar, 506 sayılı Kanunun günlük kazanç sınırını belirleyen 79.maddesinin birinci fıkrasının 3395 sayılı Kanunun 4.maddesi ile değiştirilmek suretiyle, alınacak prim ve verilecek ödeneklerin hesabına esas tutulan üst sınırın genişletilmesinden ileri gelen bir artıştır.

Acaba, TÜRK-İŞ Genel Başkanı Sayın **Şevket YILMAZ'**ın Genel Kurulda yapmış olduğu konuşmada teklif ettiği üzere, her türlü inşaat, tamirat, tadilat, tesisat ve benzeri işleri yapan işyerleri için, eskiden olduğu gibi yüzde 70 mukayese sistemine dönülmesi Kurumun prim tahakkuklarını daha etkin hale getirmiyecek midir? Bu uygulama ile işverenlerin Kuruma bildirimlerine Kurumca bir otokontrol mekanizması kurulmuş olmayacak mıdır?

SSK'NIN PRİM ALACAKLARI KONUSU...

Yine Kurumun primden ileri gelen alacaklarının kamu ağırlıklı hale dönüşmesi, kamu kurum ve kuruluşlarının prim borçlarını, mevcut ekonomik darboğazları nedeniyle ödememelerinin bir sonucu olarak görülmektedir. Yine zamanında ödenmeyen prim borçları için tahakkuk ettirilen gecikme zamları, bu kuruluşların hizmet ve mal üretimlerinde maliyet artışlarına neden olmakta, bunun cezasını dar gelirli insanlarımız çekmektedirler. Ayrıca enflâsyon nedeniyle Kurum fonları aşınmakta ve değer kaybetmektedir. Bunun cezasını da işçilerimiz ve işçi emeklilerimiz çekmektedirler.

Kurum alacaklarının tahsilinde etkinlik sağlanabilmesi için, yine Sayın **Şevket YILMAZ**'ın teklif ettiği gibi, amme alacaklarının tahsil usulü hakkında 6183 sayılı Kanunun 51.maddesinin 3.fıkrasında, 3.12.1988 tarihli 3505 sayılı Kanunla yapılan değişiklik gibi 506 sayılı Kanunda da bir düzenlemeye gidilmesi, tahsilattan ileri gelen sorunları temelinden halletmiyecek midir? Ayrıca muaccel hale gelen prim alacaklarının tahsilindeki mahsup işlemlerinde Kurum aleyhine işleyen bugünkü uygulamayı da sona erdirmiyecek midir?

Sayın **Şevket YILMAZ**'ın yukarıda açıklanan tahakkuk ve tahsilatlarla ilgili yasal düzenleme önerisi, bize göre bu yöndeki hizmetleri bilgisayarla düzenlemek kadar önemli görülmektedir. Zaten yetkililer, tüm hizmetleri bilgisayar yardımı ile yürüteceklerini iddia ettiklerine göre, bu 2 önemli hususdaki altın öğüdü, zaman geçirmeden değerlendirmelerinde sayılamıyacak kadar fayda olduğu tartışmasızdır.

506 sayılı Kanunun 72.maddesi iş kazalarıyla, meslek hastalıkları, hastalık, analık, malûllük, yaşlılık ve ölüm sigortalarının gerektirdiği her türlü yardım ve ödemelerle her çeşit yönetim giderlerini karşılamak üzere, Kurumun işçi ve işçileri adına işverenlerden prim alacağını amirdir. Yani Kurum, yaptığı her hizmeti sosyal sigortacılık prensiplerine uygun olarak aldığı primleri değerlendirerek karşılaşmaktadır.

SSK'LININ DOĞUM VE EMZİRME PARALARINDA ARTIŞ...

Sosyal Sigortalar Kurumu, 506 sayılı yasa uyarınca SSK'lı işçi için ödenmekte olan doğum emzirme paralarında artışlar sağlandığını belirtti.

506 Sayılı Sosyal Sigortalar Kanunu'nun 46 ncı maddesinde, aynı Kanunun 44 ve 45 nci maddelerinde gösterilen gebelik ve sağlık yardımının Sosyal Sigortalar Kurumunca doğrudan doğruya yapılmasına imkan görülemeyen yer veya hallerde, gebelik ve sağlık yardımı yerine, anılan Kanunun 47 nci maddesi uyarınca her çocuk için doğum ve emzirme yardımı yapılacağı öngörülmektedir.

1.5.1991 tarihinden itibaren geçerli olan doğum ve emzirme paraları şu şekildedir: 1 - Maktu gebelik yardımı 15.000 TL., 2 - Maktu doğum yardımı, a) Normal doğum(perina yırtığı, elle halas) 60.000 TL., b) Forseps Tatbiki doğum ve versiyon, ekstraksiyon 90.000 TL., c) Büyük cerrahi müdahale ile doğum (sezeryen, ambriyotomi, baziyotropsi) 360.000 TL., 3 - Emzirme yardımı 50.000 TL.'dir.

Bu konuyu TÜRK-İŞ daha önce bakanlığa öneri olarak götürmüştü.

➡

Sosyal yardım, sosyal devlet ilkesinin bir gereği olduğuna göre, karşılığında prim almadan son kuruluş olarak kamu kurum ve kuruluşları ile bunların müessese, bağlı ortaklık ve iştiraklerinden, çalıştığı en son kuruluş olarak ayrılmak suretiyle kendilerine 506 sayılı kanun hükümlerine göre malûllük, yaşlılık veya ölüm aylığı bağlananlara Kurumca ödenen sosyal yardım zamlarının tahsilinde karşılaşılan bürokratik sorunlar ve biriken alacaklar ile, son kuruluş olarak özel sektöre ait bir kuruluştan ayrılarak emekli olanlara Kurumca karşılığında prim alınmadan ödenen sosyal yardım zamları ne olacaktır?

Son 3 yılda sosyal yardım zammı olarak Kurum;

	İş kazaları ile Meslek Hastalıkları Sigortasından (milyon)	Malûllük Yaşlılık ve Ölüm Sigortasından (milyon)	Toplam (milyon)
1988	14.871,2	710.047,7	724.918,5
1989	32.916,1	1.225.964,7	1.258.880,8
1990	56.076,2	2.704.334,1	2.760.410,3
Toplam	103.863,5	4.460.346,5	4.744.210,0

TL. ödemiş bulunmaktadır.

Kurumun 1990 yılı bilânçosunda ise bu hesaptan Kurumun alacağı 480 milyar 985 milyon 531 bin 608 TL. olarak gözükmektedir.

Tabiidir ki tüm ödemeler yukarıda açıklanan kişilere yapılmamıştır. Ama Kurumun kasasından çıkmıştır. Yine tahsil edilemeyen ve takside bağlandığı bildirilen sosyal yardım zammı alacağı da, 1990 yılı bakiyesini değil, muayyen bir tarihe göre talep olunan miktarları göstermektedir. Yani 1990 yılı sonu itibariyle sosyal yardım zammından ileri gelen Kurum alacağı 1 trilyondan çoktur asla aşağı değildir. Bu ayıplı ve farklı uygulamanın Kurumun mali bünyesindeki tahribatı ise düşündürücüdür.

Bu hususta Kuruma yükletilen mali ve idari yükün kaldırılması, Kurumun mali durumunun gelişmesine, bazı işlemlerin azalmasına yardımcı olacağı gibi, işçiler ile işçi emeklilerinin haklı taleplerine karşı **"Kurumun mali durumu yetersizdir"** mazeretinin de geçersizliğini isbatlamış olacaktır.

Yeter ki, gerekli düzenlemeler yapılmak istensin.

Kaldı ki, işçi ve işveren göreşlerine paralel olarak, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Sayın **İmren AYKUT** da sosyal yardım zammı ödemelerinin Kuruma yükseltilmemesi önerisine katıldığını beyan etmiştir.

SONUÇ:

Türk işçisi en büyük güvencesi olan çalışma güç ve moralini kaybetmemeyi, kendilerinin ve aile fertlerinin yaşlılıktan, iş hayatından ve sosyal yaşamdan iler gelecek her türlü maddi ve manevi kayıplara karşı yarınlarından emin olabilmelerini istemekte, onun için de sosyal güvenliğe ve bu hizmeti yürüten Kuruma çok değer ve önem vermektedirler.

Nimet külfet dengesine evet,

Hassas dengeler üzerinde bulunan sistemin devamlılığına evet,

Ama asgari seviyede de olsa insanca yaşamak isteyenlerin haklı taleplerine yukarıda açıklanan gerçeklere göre yetkililer acaba ne zaman evet diyecekler, bekliyoruz ve istiyoruz.

Ankara'daki YOL-İŞ Şube yöneticilerinin başlattıkları açlık grevini ziyaret eden TÜRK-İŞ Genel Başkanı Yılmaz burada yaptığı konuşmada, kamu toplu sözleşmelerinin tıkanmasını eleştirerek hükümetin tavrını protesto etti..

TÜRK-İŞ GENEL BAŞKANI YILMAZ, AÇLIK GREVİ YAPAN YOL-İŞ ŞUBE YÖNETİCİLERİNİ ZİYARET ETTİ..

★ Şevket YILMAZ yaptığı konuşmada "Sizinle birlikte 600 bin kamu işçisinin toplu iş sözleşmesi tıkanmıştır. Hükümet bu tutumuyla işçileri açlığa itmektedir. Ortaya çıkacak durumun sorumlusu hiç bir zaman işçi olmayacaktır. Haklı mücadelenizde başarılar diliyorum." dedi.

Türkiye YOL-İŞ Sendikası'nın Ankara'da 12 bin işçiyi bünyesinde barındıran YOL-İŞ 1,2,3 ve 4 No.lu şube yöneticilerinin başlattıkları 3 günlük açlık grevini ziyaret eden TÜRK-İŞ Genel Başkanı **Şevket YILMAZ, "Sizinle birlikte 600 bin kamu işçisinin toplu iş sözleşmesi tıkanmıştır. Hükümet bu tutumuyla işçileri açlığa itmektedir. Ortaya çıkacak durumun sorumlusu hiç bir zaman işçi olmayacaktır. Haklı mücadelenizde başarılar diliyorum"** dedi.

YOL-İŞ'in işveren sendikası TUHİS'le başlattığı 1991 yılı toplu iş sözleşmesi çalışmaları, işveren sendikasının olumsuz tavrı yüzünden tıkanmasına yol açtı. Başta Karayolları Genel Müdürlüğü ve ilgili müdürlük ve birimlerinde çalışan işçiler ile, Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğü Bayındırlık -İskan Genel Müdürlüğü ve DLH (Devlet Demiryolları, Limanlar ve Havameydanları İnşaat) Genel Müdürlüğü işyer-

➡

İşçiler büyük bir olgunluk içinde küçülen ekmeğini tam olarak istiyor..

lerinde sürdürülen toplu iş sözleşme çalışmaları açmaza düştü. Bu arada her türlü yasal eyleme başvuran Yol-İş üyeleri, vizite, yemek, servis aracına binmeme gibi eylemler yaptılar.

ŞEVKET YILMAZ'IN KONUŞMASI

Şube yöneticilerinin 11-13 Haziran günleri YOL-İŞ Genel Merkez binası önünde başlattıkları açlık grevi ile toplu iş sözleşmesinin başarısızlıkla sonuçlanmasının sorumlusu işçiler olmadılar. Açlık grevinin üçüncü günü, YOL-İŞ Genel Merkezine giden TÜRK-İŞ Genel Başkanı **Şevket YILMAZ,** grevci sendikacılar mücadelelerinde başarılar diledi. **YILMAZ** burada yaptığı konuşmada, hükümetin tutumunu eleştirerek, işçilerin sorunlarıyla hiçkimsenin ilgilenmediğini, bu durumun ibret verici olduğunu söyledi.

Adeta miting alanına dönen YOL-İŞ binası önünde işçilere hitap eden TÜRK-İŞ Genel Başkanı **Şevket YILMAZ** özetle şöyle konuştu:

"— Öteki işkollarımızda yaşandığı gibi sizin işkolunuzda da toplu iş sözleşme çalışmaları maalesef istenildiği gibi ilerlememektedir. İşçi arkadaşlarım iki buçuk yıl önceki ücretlerini almaktadırlar. Bu ülkede enflasyon durmak bilmiyor. Dört kişilik bir ailenin mutfak giderinin 780 bin liraya çıktığı bu zamanda iki buçuk yıl önceki ücretle geçinebilmek ne demektir? İlgililere soruyorum. Bu ücretlerle geçinebiliyorum diyen varsa, gelsin görüşelim. Sizinle birlikte 600 bin kamu işçisinin toplu iş sözleşmesi tıkanmıştır. Hükümet bu tutumuyla işçileri açlığa itmektedir. Ortaya çıkacak durumun sorumlusu hiç bir zaman işçi olmayacaktır. Birlik ve beraberliğinizi bozmayınız. Birlik olduğumuz takdirde aşamayacağımız sorunlarımız yoktur. Haklı mücadelenizde başarılar diliyorum."

YOL-İŞ Genel Başkan Vekili **Fikret BARIN** da konuşmasında YOL-İŞ'e inanan üyelerin mücadelesinde başarılı olunması yolunda YOL-İŞ'in üyelerinin haklı mücadele bayrağı açtığını, bu tavrın YOL-İŞ geleneği olduğunu belirtti.

Yol-İş binasının önünde toplanan İşçiler YILMAZ'ı büyük bir coşkuyla karşıladılar. İşçiler gasbedilen hakları geri istedi..

VARDİYA ÇALIŞMASINA ÖZGÜ SAĞLIK SORUNLARI

★ **Vardiya çalışmasının yol açtığı hem sağlıkla ilgili hem de sosyal bakımından önemli sorunları vardır. Özellikle gece çalışacak kişilerin seçiminde ve çalışmaları sırasında bazı noktalara dikkat edilmesi gerekmektedir.**

Prof. Dr. Nazmi BİLİR
H.Ü. Tıp Fakültesi
Halk Sağlığı Anabilim Dalı Öğr. Üyesi

Günümüzde çeşitli alanlarda sürekli çalışma gereği vardır. Bu nedenle vardiyalı çalışma zorunluluğu doğmaktadır. Çoğunlukla sekizer saatlik dönemler halinde olan vardiyalardan gece saatlerine rastlayan dönemlerde çalışmak gerek psikolojik, gerek fizyolojik ve gerekse sosyal yönden çeşitli sorunların ortaya çıkmasına yol açmaktadır. İstatistiklere göre çalışanların yaklaşık beşte biri vardiyalı olarak çalışmaktadır. Son yıllarda özellikle artan vardiya çalışmasının başlıca nedenleri şunlardır:

1. Teknolojik nedenler: Kimya ve demir-çelik endüstrileri, rafineriler gibi bazı işlerde süreklilik söz konusudur, bu yüzden vardiya çalışması zorunludur.

2. Ekonomik nedenler: Fabrikaların kurulması için büyük yatırımlar yapılmaktadır. Bu yatırımlardan daha çok gelir sağlamak için fabrikaların daha uzun süre ile çalıştırılması ekonomik açıdan da gereklidir.

3. Sosyal nedenler: Özellikle hizmet sektöründe, yapılan işin niteliği itibariyle (sağlık hizmetleri, güvenlik ve itfaiye görevlileri, enerji, ulaşım, haberleşme hizmetleri vb.) süreklilik gerekmektedir.

Vardiya çalışanlarının çoğunun bazı sorunları vardır. Bu kişilerin %10 kadarı işinden memnun olduğunu ifade ederken %20-30 kadarı vardiya çalışmasını sevmemektedir. Vardiya çalışanlarının üçte ikilik bölümü ise bu tür çalışmayı sürdürebildiğini söylemektedir. İnsanların günün değişik saatlerindeki kapasiteleri ve verimlilikleri farklıdır. Bu farklılığı belirleyen esas faktör, vücudun hormonal dengesidir. Bu hormonal denge insanın gündüz çalışması, gece dinlenmesi şeklindedir. Gece çalışıp gündüz dinlenme durumunda olanlarda zamanla bu denge ile ilgili birtakım uyum mekanizmaları gelişebilmekle birlikte bazı sorunlar da ortaya çıkabilmektedir.

Vardiya çalışanlarında görülen başlıca sağlık sorunları şunlardır:

1. Sindirim sistemi ile ilgili rahatsızlıklar: Geceleri çalışanlarda beslenme düzeni bozulmaktadır. İstahsızlık oldukça sık görülen bir durumdur. Gece çalışanlarda ülser sıklığı daha fazladır.

2. Kalp-damar sistemi ile ilgili rahatsızlıklar: Çeşitli çalışmalarda gece çalışanlarda kalp hastalıklarının daha çok olduğu şeklinde bulgular elde edilmiştir. Bu fazlalığın, gece çalışanlarda stresin daha çok olması ile ilgili olabileceği düşünülmektedir.

3. Uykusuzluk ve yorgunluk: Uyku bozuklukları gece çalışanların en sık sorunlarıdır. Sürekli

gece vardiyalarında çalışanların yarısı uyku ve uyku bozukluğundan ve uyuma güçlüğünden şikayet ederken, değişimli olarak gece ve gündüz çalışanların hemen hemen tamamı bu yakınmayı ifade etmektedir. Gündüzleri uyumak zordur, zira insanın fizloyojik düzeni gece uyumaya yöneliktir. Ayrıca gündüzleri çevredeki gürültü düzeyi geceye oranla daha çoktur. Yeterli uyuyamama ve dinlenememe sonucu, gece çalışanlar kendilerini daha yorgun hissederler.

Bu sorunların sonucu olarak vardiya çalışanlarında çalışma verimi daha düşük olmaktadır. Bunun dışında gece çalışmanın yol açtığı sosyal sorunlar da vardır. Sürekli olarak gece çalışan bir kişinin evdeki diğer kişilerle (eş ve çocuklar, anne-baba) ilişkileri zayıflamakta, arkadaş ve akraba ile görüşmeler azalmaktadır. Gerek bu sosyal sorunlar ve gerekse neden olduğu sağlık sorunları nedeniyle gece çalışacak kişilerin seçiminde ve çalışma düzeninde dikkat edilmesi gereken özellikler vardır. Bu özelliklerin başlıcaları şunlardır:

1. İşe girişte dikkat edilmesi gereken noktalar: Beslenme ve sindirim sistemi ile ilgili rahatsızlığı olanlar, kalp hastalığı, sara, şeker hastalığı, tüberküloz (verem hastalığı) gibi sürekli bakım ve gözetim gerektiren hastalığı olanlar, alkol ve ilaç bağımlılığı olanlar, ileri derecede görme ve işitme bozukluğu olanlar gece vardiyalarında çalıştırılmamalıdırlar.

2. Çalışma sırasında dikkat edilmesi gereken noktalar: Gece çalışanlarda düzenli periyodik muayenelerin yapılmasına dikkat edilmeli, özellikle sindirim sistemi ve kalp hastalıkları yönünden değerlendirmeler yapılmalıdır. Geceleri beslenme düzeni gündüz beslenmesinden farklı olmalıdır: geceleri hafif ve ılık yiyeceklere daha fazla yer verilmeli, yatma zamanına yakın zamanda (sabaha karşı) çay-kahve içilmemelidir. İşin niteliğine göre eğer olanak varsa, gece çalışanlara kısa süreli uyuma (şekerleme-kestirme) olanağı verilmelidir. Bu uygulamanın verimi yükselttiği, yorgunluğu azalttığı gösterilmiştir. Sürekli gece çalışanlara iki gün üst üste hafta tatili verilmesinin de hem kişinin fizyolojik düzeni bakımından, hem de sosyal ilişkileri bakımından yarar sağladığı bilinmektedir.

Sonuç olarak vardiya çalışmasının yol açtığı hem sağlıkla ilgili hem de sosyal bakımından önemli sorunları vardır. Özellikle gece çalışacak kişilerin seçiminde ve çalışmaları sırasında bazı noktalara dikkat edilmesi gerekmektedir.

(İşçi Sağlığı ve İşgüvenliği Bülteni'nden alınmıştır.)

Bu seminer sonrası sertifikalarını alan işçiler toplu halde.

ADANA ve RİZE'DE İŞÇİ SAĞLIĞI İŞ GÜVENLİĞİ SEMİNERLERİ VERİLDİ..

TÜRK-İŞ'in 1991 yılı eğitim planı çerçevesinde düzenlediği İşçi Sağlığı İş Güvenliği Seminerlerinin Mayıs ve Haziran ayı bölümündeki Adana ve Rize seminerleri yapıldı.

Sağlık-İş Sendikamız için Adana'da gerçekleştirilen seminerde özellikle Sıtma mücadelede çalışan işçilerin sağlık ve güvenlik sorunları ile ilgili konular tartışıldı.

25-27 Mayıs tarihlerinde yapılan ve 3 gün süren seminere 55 kursiyer katıldı.

RİZE SEMİNERİ

RİZE'de TÜRK-İŞ tarafından düzenlenen seminer 13-14 Haziran 1991 tarihlerinde yapıldı. Rize il sınırları içersinde kurulu sendikalarımızın İşçi Sağlığı İş Güvenliği Kurul Üyeleri, usta-ustabaşı ve temsilcilerinden 82 kursiyerin katıldığı seminerde; Meslek Hastalıkları ve Kanserojenler, Sosyal Güvenlik Mevzuatı ve Uygulamaları, İş Kazası ve Meslek Hastalıklarının İşçi-İşveren-Sendika açısından Önemi ile İşçi Sağlığı İş Güvenliği Kurullarının önemi ve Çalışması konuları işlendi.

Rize'de İşçi Sağlığı Seminerine katılanlar ders anında görülüyor..

BAŞOĞLU : "SABRIMIZ DAHA FAZLA ZORLANMAMALI"

TÜRK-İŞ tarafından ADANA, TRABZON, RİZE, ORDU, SAMSUN ve BELEDİYE-İŞ'in ANKARA seminerlerinde konuşan ve kursiyerlerin sorularını cevaplandıran TÜRK-İŞ Genel Eğitim Sekreteri Mustafa BAŞOĞLU, **"İşçilerin sabrı daha fazla zorlanmamalı"** dedi.

Seminerlerde yaptığı konuşmalarda TÜRK-İŞ'in sürdürdüğü çalışmaları anlatan ve, 1991 kamu toplu iş sözleşmelerinin yaklaşık altı aydır müzakerelerinin sürdüğünü, kamu işçilerinin işvereni olan hükümetin işçileri hayat pahalılığına karşı koyacak bir ücret teklifinde bulunmadığını belirten **BAŞOĞLU, "Hükümet bu tutumu ile işçileri greve itiyor"** dedi. **BAŞOĞLU,** bugüne kadar hükümütin toplu iş sözleşmelerinde anlayışlı davranmadığını aksine işçileri greve zorladığını, grevlerde kaybedilen işgünlerinin sorumluluğunu sendikalara ve işçilere yüklemek istediğini ve sürekli olarak sendikaların kamuoyuna şikayet edildiğini, daha az ücretle toplu iş sözleşmelerini bağlamak istediğini, bir yandan bu haksız iddialar, öte yandan sürekli olarak işçi çıkarmalarının hızlandırıldığı bir dönemin yaşandığını söyledi. ➡

İşsizlik sigortasının kıdem tazminatının kaldırılmasına bağlanmak istendiğini söyleyen **BAŞOĞLU, " Buna kimsenin gücü yetmez. Bu ateşle oynamaktır. Kıdem tazminatı kaldırmak isteyenler elini ateşin içine sokar.**

Konuşmalarında işçi sağlığı - iş güvenliği sorunlarıyle konut edinme, gelir dağılımı, işçilik gibi konulara da değinen BAŞOĞLU "2 Haziran 1991 Bursa mitingi işçilerin sabrının sona erdiğini göstermenin en anlamlı uyarı ve tepkisidir. Bu gerçeği işverenler, Çankaya ve hükümet gözden ırak tutmamalıdır.

Başta hükümet olmak üzere bütün işveren ve yetkilileri TÜRK-İŞ ve ayrıca sendikalar olarak sürekli uyarıyoruz. Şimdiye kadarki uyarılarımıza kulak verip, sorunları çözmediler. Hiç olmazsa bundan sonra bu tutumu değiştirin, sabrımızı daha fazla zorlamayın" dedi.

•

KADIN İŞÇİLER SEMİNERİ TRABZON'DA YAPILDI.

TÜRK-İŞ 1991 yılı Eğitim planı çerçevesinde düzenlenen Kadın İşçiler Eğitimi Semineri 12-13 Haziran 1991 tarihlerinde Trabzon'da yapıldı.

Üye kuruluşlarımız kadın işçi temsilcilerinden 53 kursiyerin katıldığı seminerde; Türk İş Hukukunda Kadın İşçinin Yeri, SSK Mevzuatında Kadın, Kadın Sağlığı ve Hastalıkları ile Kadın İşçilerin Sorunları ve Sendikalarıyla Bütünleşmeleri konuları işlendi.

•

SUAZO: "HAK VERİLMEZ ALINIR"

AAFLI Türkiye Direktörü Valentin SUAZO, TÜRK-İŞ/AAFLI ortak eğitim projesi gereğince Ordu, Trabzon ve Rize'de düzenlenen seminerlerde yaptığı konuşmalarda; "Hak verilmez alınır" dedi.

SUAZO, TÜRK-İŞ ile ICFTU arasında yıllardan beri devam eden dostane ilişkilerin bundan sonra da aynı anlayışla sürdürüleceğini ve TÜRK-İŞ'in çözmeye çalıştığı sorunlara olumlu katkıda bulunmak için destek vermeye devam edeceğini belirtti.

Konuşmasında işçi sağlığı ve iş güvenliği demokrasi konuları üzerinde duran SUAZO, **"TÜRK-İŞ öncülüğünde sürdürülen mücadelenin mutlaka başarıya ulaşacağına inanıyorum"** dedi.

5. DÜNYA KADIN KURULTAYI..

Yaşar SEYMAN
BASİSEN Ankara ve İç Anadolu
Şubesi Bşk.

Bundan bir-kaç ay önce 21-25 Nisan günleri Kanada'nın Ottawa şehrinde ICFTU'nun 5. Dünya Kadın Kurultayı yapıldı.

Bu yılki 5.Dünya Kadın Kurultayına 5 kıtadan kadınlar gelmişti. Bu yılki kurultayın en büyük özelliği katılımın çokluğuydu. Çağrılan 500 delegenin 350'si çağrıya uymuştu. Sosyalist Enternasyonal ilk kez temsilci yollamış, Amerika'nın en ücra köşelerinden, Afrika'nın, Asya'nın adı duyulmamış ülkelerinden kadınlar gelmişti.

ICFTU (Uluslararası Hür İşçi Sendikaları Konfederasyonu) Genel Sekreteri John VANDERVEBEN'de katılımın çokluğunu 71 ülkeden gelen delegasyona yaptığı açış konuşmasında sayıların diliyle vurguladı. 1950 yılında toplam üye sayısının yüzde 7'sini oluşturan kadınlar, 1970 yılında yüzde 22'sini, 1990 da ise yüzde 34'ünü oluşturuyordu. Başka bir deyişle ICFTU'nun 101 milyon üyesinin 34 milyonu kadındı.

5.Dünya Kadın Kurultayına Türk-İş adına ben ve Türk-İş kadın bürosu müdüresi Nülifer GÖKÖZ katıldık.

Sendika yönetimlerinde üst düzey sendikacı kadınların çokluğu kurultayın dikkat çeken özelliklerinden biriydi. Örneğin, Hindistan ve Pakistan'ın Konfederasyon Genel Başkan ve yardımcılarının gelmesinin nedeni bence; **"Bu ülkeler kadın yöneticilere alışık oldukları için üst düzeyde kadın sendikacılarla temsil edildiler."**

Kurultayın gündemini tüm dünya kadınlarının ortak sorunları oluşturdu. Kadınların çalışma pazarındaki yerinin arttırılması, eşit işe eşit ücret verilmesi, kadına ucuz iş gücü olarak bakılmaması, sağlıksız işyerlerinde çalışmalarının önlenmesi, kadınların işe alınmada ayırıma tabi tutulmaması, toplu iş sözleşmelerinde kadını koruyucu maddelerin konması...

ICFTU Kadın Komitesi Başkanı Anne SPENCER sonuç bildirgesini okuduktan sonra yaptığı espri alkışlarla karşılandı: **"Erkek arkadaşlar bu raporu okuyunca şaşıracaklar. Çünkü onlar yaşadığımız ayrımcılığın farkında değiller."**

Kurultayla ilgili anılarımızdan biri düzenlenen **"Kültür Gecesi"** diğeri de birlikte gittiğim Türk-İş kadın bürosu müdüresi Nülifer GÖKÖZ'ün çok lisanlı çalışma grubuna raportör seçilmesi.

Düzenlenecek kültür gecesinde kadınların kendi ülkelerinin folklöründen örnekler vereceğini ancak uçakta öğrenince, kendi yeteneklerimi kullanmaya karar verdim. O gece normal giysiyle söylediğim iki türkü çok alkış alınca da tüm kadın delegelerin tanıdığı ülke oldu Türkiye...

Türkiye'nin tanınmasını ülkemizde yaklaşık 1988'lerden beri sık sık yinelediğim çalışan kadın tanımı, önce komitede tartışılıp rapora alındı. İkinci gün kurultayda ülke adı verilerek okundu. Ve delegeler alkışlayıp beni kutladılar.

Kanada Sendikaları yetkilileri, hazırlayacakları rapora da bu tanımı alacaklarını söylediler...

Kurultay boyunca konuşmaları dinledikçe bizim kadınımızın sorunlarının, birçok ülke kadınının sorunundan çok daha temel sorunlar olduğunu gördüm. Gelişmiş ülkeler sendikacıları hemcinslerim kadar lükslerimizin olmasını isterdim. Bizler çağdaş demokrasinin tüm kurum ve kurallarıyla yerleşmediği bir ülkede sendikacılık yapıyoruz.

Benim yöneticisi olduğum işkolu banka sektöründe grev yasağı ayıbını taşıyoruz. Bir başka ayıbımız da tüm çalışanlara toplu sözleşme ve sendikal hakların tanınmaması... Çalışma yasalarının demokratikleşmemesi...

Bu yılki kurultay için bestelenen şarkının sözleriyle kapandı.'' Dağları devireceğiz!'' diye bağırdı tüm kadınlar.

Dağları devirenler'in, **"Bütün dağlarımız devrilecek"** diyerek başlattıkları 5.Dünya Kadın Kurultayı önemli bir sonuçla kapandı. 1992'den itibaren bütün üye ülkeler Uluslararası Çalışma Örgütü ILO'ya en az bir kadın sendikacı ile katılacaklar. Kadınların ortak sorunlarına ilişkin ortak kararlar alındı.

Ve Kanada Sendikası CLC'nin Genel Başkan Yardımcısı **Nancy RICHE**'in şu sözleriyle kapandı: **"Bir hafta daha kalalım mı?... Niye kalalım?... Dünyayı değiştiremeyiz ki..."**

Ülkelerinin bayrakları gibi renk renk, pırıl pırıl, özgüvenli, onurlu, kadın duygusallığından uzak, üretken bir kurultay'dı.

Mesleği umut olan kadınlar, tüm dünya kadınlarına seslendiler:

Kadınların Yeri Sendikasıdır!

GÜNEŞ GAZETESİ'NDE EYLEM... GÜNEŞ'İN ANKARA BÜROSU KAPANDI..

YILMAZ, GÜNEŞ'in Ankara bürosunu ziyareti sırasında...

İŞÇİ KIYIMI BASINA DA SIÇRADI...

Aylarca ücretlerini ve ikramiyelerini alamayan GÜNEŞ Gazetesi çalışanları Ankara Bürosu'nun başlattığı "ücretlerini alana kadar çalışmama" eylemi sırasında, işyerini ziyaret eden TÜRK-İŞ Genel Başkanı **Şevket YILMAZ,** ile TÜRK-İŞ Genel Eğitim Sekreteri **Mustafa BAŞOĞLU,** gazetecilerin bu haklı eyleminin yanında olduklarını belirttiler.

Kıbrıslı işadamı Asil NADİR'in sahipliğini yaptığı GÜNEŞ Gazetesi'nin çalışanları, ücretlerini ve ikramiyelerini alamamaktalar. 28 Mayıs günü GÜNEŞ Ankara Bürosu'na gelen TÜRK-İŞ Genel Başkanı **Şevket YILMAZ,** burada yaptığı konuşmada TÜRK-İŞ, çalışanların haklarını koruyan bir kuruluş olduğunu, bu haklı mücadelede TÜRK-İŞ'in GÜNEŞ Gazetesi çalışanlarının yanında olduğunu ifade etti.

YILMAZ'ın bu ziyareti sırasında Türkiye Gazeteciler Sendikası Genel Teşkilatlandırma Sekreteri **Adıgüzel DEMİRTAŞ** ile Ankara Şube Başkanı **Emin KOÇ** da bulundu.

GÜNEŞ Gazetesi Ankara bürosu çalışanları daha sonra topluca TÜRK-İŞ'e gelerek ziyarette bulundular, TÜRK-İŞ yöneticileri ile görüşen gazete çalışanları soruna çare bulunmasını istediler.

İki gün sonra ise, gazetenin Ankara Bürosu kapatıldı ve 61 kişinin işine hukuka aykırı şekilde son verildi.

Başoğlu, Cumhuriyet gazetesi Ankara bürosu önünde (üstte) ve GÜNEŞ çalışanları TÜRK-İŞ'e gelerek Genel Sekreter Balta ve Başoğlu ile görüştüler (altta).

CUMHURİYET GAZETESİ ANKARA BÜROSU ÖNÜNDE AYRILMA TÖRENİ

Basında yaşayan kriz nedeniyle basın mesleğinde çalışanların ücretlerini ödenmemesine bir yenisi, CUMHURİYET Gazetesi eklendi. Ücretlerini alamayan GÜNAYDIN, TAN, TERCÜMAN Gazeteleri yanında CUMHURİYET Gazetesi'nde başta Ankara bürosundan bazı elemanlarını işten çıkarttı. Cumhuriyetimizle yaşıt ve Türkiye'nin en eski gazetelerinden olan CUMHURİYET Gazetesi'nin Ankara Bürosu önünde yapılan törende konuşan TÜRK-İŞ Genel Eğitim Sekreteri **Mustafa BAŞOĞLU,** bu durumun iyi olmadığını, iş güvencesi, olmayan yerde insanların hem sağlıklarının bozulduğunu hem de verimin düştüğünü belirterek, basında yaşanan bu krize devletin ve ilgililerin çare bulmaları gerektiğini söyledi.

İŞ YASASI'NIN ÇIKARILMASINA DAİR 13 VE 17'NCİ MADDELERİ ÇERÇEVESİNDE

SENDİKAL HAK ve ÖZGÜRLÜKLER..

Y. Doç. Dr. Nurhan SÜRAL
ODTÜ. İktisadi ve İdari
Bilemler Fak. Öğr. Üyesi

Sendikal hak ve özgürlükler, genellikle, 1982 Anayasası, 2821 sayılı Sendikalar Yasası ve 2822 sayılı Toplu İş Sözleşmesi, Grev ve Lokavt Yasası çerçevesinde ele alınmaktadır. Biz, bu yazımızda sendikal hak ve özgürlükler konusunu, bireysel iş ilişkilerini düzenleyen İş Yasasının hizmet sözleşmesinin tek taraflı feshini düzenleyen 13 ve 17'inci maddeleri açısından ele alacağız.

İşveren, işçinin İş Yasasının 13'üncü maddesinde düzenlenen feshi ihbarla fesih veya 17'nci maddesinde düzenlenen haklı nedenle fesih hallerinden biriyle işten çıkarabilir. Feshi ihbarla fesih, yalnızca belirsiz süreli hizmet sözleşmelerinde; haklı nedenle fesih ise hem belirli hem de belirsiz süreli hizmet sözleşmelerinde sözkonusu olabilir.

İşverenin, hizmet sözleşmesini haklı nedenle feshine dair 17'nci madde her işçinin çok iyi bilmesi gereken bir maddedir. Bu madde, haklı nedenleri sağlık sebepleri (17/1), ahlâk ve iyiniyet kurallarına uymayan haller ve benzerleri (17/11) ve zorlayıcı sebepler (17/111) olmak üzere üç ana başlık altında toplamaktadır. İşveren, işçisinin hizmet sözleşmesini 17/1 (sağlık ve nedenleri) veya 17/111'e (zorlayıcı sebepler) göre feshederse kıdem tazminatı ödeyecektir fakat 17/11'ye (ahlak ve iyiniyet kurallarına uymayan haller) göre feshederse kıdem tazminatı ödemeyecektir. Görülüyor ki, hizmet sözleşmesinin 13'e (feshi ihbarla fesih) veya 17/1'e veya 17/111'e göre işverence feshi halinde kıdem tazminatı ödenmekte, 17/11'ye göre feshi halinde ise ödenmemektedir. Bu nedenle, hizmet sözleşmesinin işverence feshi halinde kıdem tazminatı ödenmesini gerektirmeyen tek hal 17/11'de belirtilen nedenlerden biriyle sözleşmenin feshedilmesidir. Bu nedenle bütün işçilerin 17'nci maddeyi çok iyi bilmeleri, 17/11'de belirtilen durumlardan birine düşmekten sakınmaları gerekmektedir. Maalesef, ülkemizde, fesih nedeni başka olsa bile, kıdem tazminatı ödememek için, işverenler işten çıkarma nedeni olarak 17/11'ye giren hallerden birini belirtmektedirler.

İHBARLI FESİH KONUSU

İşveren, 17'nci maddede sayılan nedenlerin dışında bir nedenle -haklı veya haksız- işçisini çıkarmak isterse bunu feshi ihbarla fesih yoluyla yapacaktır. Feshi ihbarla fesihde, hizmet sözleşmesi fesih bildirimini yapıldığı anda değil, işçinin hizmet süresine göre belirlenmiş ihbar sürelerinin geçmesiyle sona erer. İşveren, ihbar sürelerine uymazsa veya eksik uyarsa, bu sürelere ilişkin ücreti **'ihbar tazminatı'** adıyla ödeyecektir. İşveren dilerse, ihbar süresine ilişkin ücreti peşin vermek suretiyle hizmet sözleşmesini feshedebilir. Bu, işçinin zararınadır zira hizmet sözleşmesi, Yargıtay kararları uyarınca, peşin ödemenin yapılmasıyla sona erecek, işçi ihbar süresinden yararlanamayacak, sigortalılığı sona erecek, kıdem tazminatının hesaplanmasında bu süre dikkate alınmayacak ve bu süre zarfında çalışsaydı hak kazanabileceği bazı ek ödemelerden yararlanamayacaktır.

İşveren feshi ihbarla fesihi kötüniyetle yaparsa, işçi, ihbar süresine ilişkin ücretinin üç katını kötüniyet tazminatı olarak isteyecektir. 13'üncü madde, kötüniyetli fesihe örnek olarak işçinin işvereni şikayet etmesi veya sendikaya üye olması nedeniyle işten çıkarılmasını vermektedir. Sendikalar Yasasının 21'inci maddesi 25.5.1988 tarih ve 3441 sayılı yasa ile değiştirilmeden önce, işçinin **'sendikaya üyelik'** nedeniyle işten çıkarılmasında kötüniyet tazminatına **'sendikal faaliyet'** nedeniyle işten çıkarılmasında sendikacılık tazminatına hükmolunuyordu. Yapılan değişiklik ile **'sendikaya üyelik'** nedeniyle çıkarılma Sendikalar Yasasının 31'inci maddesine eklenmiştir. Bu nedenle, artık hem **'sendikaya üyelik'** hem de **'sendikal faaliyet'** nedeniyle işten çıkarılmada sendikacılık tazminatı ödenecektir ki bunun asgari miktarı işçinin bir yıllık brüt ücretidir. Sendikalar Yasasının 31'inci maddesi, sendikacılık tazminatı ve kötüniyet tazminatının birleşemeyeceğini, yani ikisinin birden talep edilemeyeceğini ayrıca belirtmektedir.

Sözleşmesi fesholunan işçi, yalnızca fesih nedenine göre doğabilecek tazminatları talep edebilecek fakat işyerine iade talebinde bulunamayacaktir zira iş güvencesi mevcut değildir.

İş güvencesi, yalnızca işyeri sendika temsilcileri için sözkonusu olup Sendikalar Yasasının 30'uncu maddesinde düzenlenmiştir; Haklı bir neden olmaksızın işten çıkarılan işyeri sendika temsilcisi, yargı yoluyla işyerine iade olunabilecektir.

KONUNUN SENDİKAL HAK VE ÖZGÜRLÜKLER AÇISINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ

Yukarıdaki açıklamalarımızdan anlaşılacağı üzere, işverenlere işçileri işten çıkarma konusunda mutlak bir özgürlük tanınmıştır. İş sözleşmesi haklı bir neden olmaksızın fesholunan işçi, yalnızca öngörülen tazminatlara hak kazanmakta, işyerine iadeyi talep edememektedir. Bir diğer deyişle, iş güvencesinden yoksundur, her an işten çıkarılma tehdidi altındadır.

İşçi, işten ayrılma konusunda ise tam bir özgürlüğü haiz değildir zira işçi İş Yasasının 16'ncı maddesinden sayılan nedenlerle işinden ayrıldığında kıdem tazminatına hak kazanır, 16'ncı maddenin kapsamı dışındaki bir nedenle, örneğin daha yüksek ücret teklifi alma, kadın işçinin doğum nedeniyle artık çalışmak istememesi, işçinin bizzat iş kurmak için ayrılması vb. halinde kıdem tazminatı alamaz. Kıdem tazminatına dair 14'üncü madde mutlak emredici olduğundan hizmet sözleşmesine veya toplu iş sözleşmesine işçinin madde belirtilen haller dışındaki bir halde-örneğin belirli süreli hizmet sözleşmesinin sona ermesi, işçinin feshi ihbarla feshi, tarafların anlaşması-kıdem tazminatı alabileceği yolunda bir hüküm konulamaz, konulursa geçersiz olur.

Sendikal hak ve özgürlükler gerek 1982 Anayasası gerekse 2821 ve 2822 sayılı Yasalar tarafından kısıtlanmıştır. Sendikal hak ve özgürlüklere en büyük kısıtlama kanaatimizce İş Yasasının 13 ve 17'nci maddeleri ile getirilmektedir. Sendikal hak ve özgürlükler, onları kullanmak isteyen işçilerin bu nedenle bir zarar görmemeleri halinde anlam kazanırlar. İşçi, sendikal bir hakkı veya özgürlüğü kullandığı için işten çıkarılabiliyorsa, kendisine iş güvencesi tanınmıyorsa, o sendikal hak, o sendikal özgürlük yok demektir. Hakkın mevcudiyeti, o hakkın özgürce kullanılabilmesine sıkı sıkıya bağlıdır.

Uluslararası Çalışma Örgütünün **(ILO)** ülkemiz tarafından onaylanmayan 158 sayılı ve 1982 tarihli Hizmet İlişkisinin İşverence Sona Erdirilmesi Sözleşmesi, 4'üncü maddesinde hizmet sözleşmesinin ancak **'haklı'** olarka nitelendirdiği iki halde-işçinin kapasitesi, işi yürütme tarzı veya işletmenin gerekleri- sona erdirilebileceğini belirttikten sonra 5 ve 6'ıncı maddelerinde hangi hallerin haklı neden sayılmayacağını tek tek saymıştır. Maddeler uyarınca, aşağıdaki haller haklı neden oluşturmaz:

a) Sendikaya üyelik veya çalışma saatleri dışında veya işverenin oluruyla çalışma saatleri içinde yürütülen sendikal faaliyetler,

b) İşçi temsilcisi olmak,

c) İşverenin aleyhine şikayette bulunmak,

d) Irk, renk, cinsiyet, medeni hal, aile sorumlulukları, hamilelik, din, siyasi görüş, sosyal köken,

e) Hamilelik izni nedeniyle işe gelememe,

f) Hastalık veya yaralanma nedeniyle geçici devamsızlık.

SONUÇ

Sözleşmenin 9'uncu maddesinin 2(a), bendi, işten çıkarılmayla ilgili önemli bir ilkeyi hükme bağlamaktadır: İşten çıkarılmaya karşı işçinin yargı yoluna başvurması halinde, çıkarma için **'haklı neden'**in varlığı işverence kanıtlanacaktır. Halbuki hukukumuzda fesih hakkının kötüye kullandığının ispat yükü işçiye ait olup, iş güvencesi olmaması nedeniyle diğer işçilerin tanıklık etmekten çekinecekleri hususu da dikkate alınırsa işçinin ispatının ne kadar güç olduğu anlaşılır.

İşten çıkarmaların korkutucu boyutlara ulaştığı günümüzde işçilerin iş güvencesi sorunu, önemini daha da artırmıştır. **ILO**'nun 158 sayılı Sözleşmesinin kabul edilerek yaşama geçirilmesi 87 sayılı Sendika Özgürlüğü ve Sendika Hakkının Korunması Sözleşmesinin kabul edilerek yaşama geçirilmesi kadar önemlidir. Sendikal hak ve özgürlüklerin gerçek anlamda varlığı isteniyorsa, bu hak ve özgürlükleri kullanan işçilere iş güvencesi getirilmelidir.

●

Yargı Kararları...

31. MADDEDEKİ TAZMİNATA KARAR VERİLMESİ İÇİN SENDİKAL FAALİYETTE BULUNMAK DEĞİL SENDİKAYA ÜYE OLMA KOŞULU YETERLİDİR.

YARGITAY
9. Hukuk Dairesi

E. 1990/11647
K. 1990/11684
T. 1.11.1990

ÖZET: *İşçilerin sendika değiştirmelerinden sonra bildirim önelleri ve kıdem ödenceleri ödenerek işlerine son verilmiş ve hemen ardından çok sayıda yeni işçi alımına gidilmişse, işverenin bu gelişmeleri kabul edilebilir bir biçimde açıklaması zorunludur. Bu gerek yerine getirilemiyorsa işçilerin sendikal nedenle işten çıkarıldığına ve bu çıkışlarda uygulanan 31. madde (2821 s.Y.)'de öngörülen bir yıllık ücret tutarında tazminata karar vermek gerekir. 31. maddenin uygulanması için sendikal faaliyette bulunmak koşulu aranmaz, sendikaya üye olmak yeterlidir.*

DAVA: Davacı, sendikal tazminatın ödetilmesine karar verilmesini istemiştir.

Yerel mahkeme, isteği kısmen hüküm altına almıştır.

Hüküm süresi içinde taraf avukatlarınca temyiz edilmiş olmakla dosya incelendi, gereği konuşulup düşünüldü:

KARAR: 1— Dosyadaki yazılara, toplanan delillerle kararın dayandığı kanuni gerektirici sebeplere göre, davalının tüm temyiz itirazlarıyla davacının aşağıdaki bendin kapsamı dışında kalan temyiz itirazları yerinde değildir.

2— Mensubu bulunduğu sendika üyeliğinden istifa ederek başka bir sendikaya üye olması nedeni ile hizmet aktinin feshedildiğini iddia ederek 2821 sayılı Sendikalar Kanunu'nun 31'inci maddesine göre bir yıllık ücreti tutarında tazminat istemiştir.

Dosyadaki bilgi ve belgelerden, davacı ile birlikte işyerinde çalışan ve üyesi bulundukları sendikadan istifa ederek başka bir sendikaya üye olan bir kısım işçilerin hizmet akitlerinin ihbar ve kıdem tazminatı ödenmek suretiyle feshedildiği ve feshi takibeden günlerde, daha fazlası ile işçi alındığı anlaşılmaktadır. Davalı, bu işçilerin hizmet akitlerinin feshedilmesi ve yerlerine yeni işçi alınmasının gerektirici sebeplerini yeterince açıklayıp izah edememiştir. Olayın ceryan şekline göre feshin davacının bir sendikaya üye olması veya olmaması sebebine dayandığının kabulü gerekir. Nitekim, mahkemede fesih bu sebebe dayandığını ayrıca kabul etmiş bulunmaktadır. Böyle olunca olayda uygulanacak Kanun hükmünün 1475 sayılı İş Kanunu'nun 13'üncü maddesinin sondan bir önceki kötüniyet tazminatını içeren fıkrası hükmü değil, olay tarihi itibariyle 25.5.1988 tarih ve 3449 sayılı Kanun'da değiştirilen 2821 sayılı Sendikalar Kanunu'nun 31'inci maddesinin 5 ve son fıkrası hükümleri olmak gerekir. Bu yasa hükmünün uygulanması için aynen sendikal faaliyette bulunma söz konusu olmayıp, bir sendikaya üye olmak veya olmamak şartı yeterlidir. O halde, anılan Kanun uyarınca davacının bir yıllık ücret tutarında tazminata karar vermek gerekir. Yazılı şekilde ve Kanun değişikliğinden önceki içtihatlar doğrultusunda, kötüniyet tazminatına karar vermiş olması isabetsizdir.

SONUÇ: Temyiz olunan kararın yukarıda belirtilen nedenle **BOZULMASINA,** 1.11.1990 gününde oybirliğiyle karar verildi.

TUNUS'LU SENDİKACILARIN TÜRK-İŞ'İ ZİYARETİ

Tunus İnşaat İşçileri Sendikası'ndan bir heyet 18 Mayıs günü TÜRK-İŞ'i ziyaret etti, TÜRK-İŞ Genel Sekreteri **Orhan BALTA** ve Genel Teşkilatlandırma Sekreteri **Mehmet BAMYACI** ile görüşen konuk sendikacılara, Türkiye'de sendikacılık, çalışma hayatının durumu ve TÜRK-İŞ'in çalışmaları hakkında bilgiler verildi. **Muhammed MİR** başkanlığındaki Tunuslu sendikacılar, YOL-İŞ sendikasının davetlisi olarak Türkiye'de bulundular.

HUKUK

TOPLU SÖZLEŞME İLE ARA DİNLENME İŞ SÜRESİNDEN SAYILMIŞSA, ARA DİNLENME İÇİN FAZLA ÇALIŞMA ÜCRETİ DEĞİL ÜCRET ÖDENİR

YARGITAY
9. Hukuk Dairesi

E. 1991/747
K. 1991/794
T. 31.1.1991

ÖZET : İki vardiya üzerinden çalışılan işyerinde Toplu sözleşme ara dinlenmenin çalışma süresinden sayılmasını öngörmekteyse, bu ara dinlenme süresi için ücret ödenmesi gerekir. Ancak, ara dinlenmeler için fazla çalışma ücreti ödenmesine gerek yoktur.

DAVA: Davacı, fazla çalışma parasının ödetilmesine karar verilmesini istemiştir.

Yerel mahkeme, isteği kısmen hüküm altına almıştır.

Hüküm süresi içinde duruşmalı olarak davalı avukatı tarafından temyiz edilmiş isede; HUMK'nin 438'inci maddesi gereğince duruşma isteğinin miktardan reddine ve incelemenin evrak üzerinde yapılmasına karar verildikten sonra dosya incelendi, gereği konuşulup düşünüldü:

KARAR: Davacı, dava dilekçesinde açıkça ikili vardiya sistemi ile çalıştığını her vardiyanın (12) saat olduğunu her gün (1) saat ara dinlenmesi verildiğini buna göre haftanın 6 gününde fiilen 66 saat çalıştığını ve karşılığının ödendiğini ancak 3 saatlik çalışmasının fazla mesai sayılmadığını iddia ederek istekte bulunmuş, fakat sonradan verdiği açıklama dilekçesinden TİS'de ara dinlenmesinin de iş süresinden sayılacağını böyle olunca haftanın 6 günü için 12'şer saatten 72 saat üzerinden ödeme yapılması gerekeceğini bildirerek 6 saat için talepte bulunmuştur.

Gerçekten davacının 12'şer saatlik iki vardiya sisteminde çalıştırıldığı ve TİS'de ara dinlenmesinin iş süresinden sayılacağı anlaşılmaktadır. Ara dinlenmesinde çalıştırılmadığıda davacının dava dilekçesindeki kendi beyanından ve davalının savunmasından anlaşılmaktadır. Ara dinlenmesinde çalıştırılmadığına göre, bu süre fazla mesai sayılmaz. Bu nedenle davacı zamlı ücret isteğinde bulunamaz. Çalıştırılmayan, fakat iş süresinden sayılan ara dinlenmesi için sadece ücret isteyebilir. O halde, haftalık toplam 6 saatlik ara dinlenmesinin sadece normal ücreti hesaplanıp, ona karar verilmesi icap eder. Oysa bilirkişiler bu süreyi fazla mesai kabul ederek % 100 zamlı ücret hesabı yapmışlar ve mahkemece de zamlı ücrete karar verilmiştir. Zamlı ücrete karar verilmesi isabetsiz olup bozmayı gerektirmiştir.

SONUÇ: Temyiz olunan kararın yukarıda gösterilen sebeple **BOZULMASINA,** 31.1.1991 gününde oybirliğiyle karar verildi.

Haziran'91 Gıda Harcaması..

- **Haziran'91 de aylık gıda harcaması Bir önceki aya göre yüzde 2,5 oranında artarak 789.129 liraya ulaştı.**

- **Çalışanlar Haziran'91'de gıda için 43.065 liralık ek bir harcama yapmak zorunda mutfaktaki son altı aylık fiyat artışı yüzde 27,3 oranında arttı.**

Hayat pahalılığının bir göstergesi de mutfak... insanların sağlıklı yaşamı için gerekli olan gıda ne olmalıdır? Beslenmeleri için ne oranda gıda harcaması yapmaları gerekir?

TÜRK-İŞ Araştırma Merkezi, Haziran'91 ayı içinde, bir ailenin gıda harcamasını tespit ederek, yaptığı çalışmayı açıkladı. Aşağıda Ankara kent merkezinde yaşayan 4 kişilik bir ailenin yapması gereken gıda harcamasına ilişkin araştırmayı sunuyoruz.

Temel gıda maddelerindeki fiyat artışlarına bağlı olarak, sağlıklı ve dengeli beslenebilmek için yapılması zorunlu gıda harcaması tutarı yükselmeğe devam ederken; artan fiyatlar başta işçiler olmak üzere tüm dar ve sabit gelirli geniş kitlelerin satınalma gücünde önemli aşınmalara neden olmakta, çalışanların ekonomik ve sosyal problemlerini de arttırmaktadır.

TÜRK-İŞ ARAŞTIRMA MERKEZİ tarafından her ay sürekli olarak yapılan ve Ankara'da yaşayan dört kişilik ailenin sağlıklı beslenmesini sağlayacak gıda maddelerini satın alabilmek için yapılması zorunlu harcama dikkate alınarak hesaplanan gıda harcaması tutarı Haziran'91 de 789.129 liraya yükseldi. Haziran ayı sonuçları aylık yüzde 5.8 oranında gerçekleşen "ücret mallarındaki" fiyat artışlarının mevsim koşulları nedeniyle gıda harcaması tutarında beklenen gerilemenin gerçekleşmesi bir yana; geçtiğimiz Mart, Nisan ve Mayıs aylarına göre fiyat artışlarında bir sıçramanın olduğunu ortaya koydu. Anımsanacağı üzere sözkonusu son üç aydaki fiyat artışları sırasıyla yüzde 3.2, yüzde 2.5 ve yüzde 3.6 idi. Gıda harcaması çalışmasında gözlenen bir başka nokta, önceki yılların aksine Haziran 90'da olduğu gibi bu yılın Haziran ayında da uygun mevsim koşullarına rağmen meyve ve sebze fiyatlarının, enflasyonun seyrine paralel olarak önemli oranlarda artış göstermesidir. Yumurta fiyatlarında da geçen aya göre görülen yüzde 15 oranında bir artış araştırmanın bir başka çarpıcı yanını ortaya kıymaktadır. Bunun yanısıra, çalışanların zorunlu ihtiyaç maddeleri arasında ağırlıklı olarak yeralan et, margarin, zeytinyağı, ayçiçek yağı gibi temel gıda maddelerinde meydana gelen fiyat artışları Haziran'91 deki aylık gıda harcaması tutarını sekizyüz bin lira sınırına getirmiştir.

Aşağıdaki tablodan da görülebileceği gibi, bir önceki aya göre 5.8 oranında artış gösteren gıda harcaması tutarının çalışanlara getirdiği ek harcama 43.065 liradır. Haziran 90'a göre yüzde 63.7'lik bir artış gösteren Haziran'91 gıda harcaması tutarının bir yılda aile bütçesine getirdiği ek yük ise 307.121 liradır. Başka bir ifadeyle bir yıllık artışın getirdiği parasal miktar, Haziran'91 deki gıda harcamasının üçte birinden fazlasına karşılık gelmektedir. Öte yandan Aralık'90 da gıda harcaması tutarının 620.070 lira olduğu dikkate alındığında yılın ilk altı ayındaki artışın yüzde 27.3 olarak gerçekleştiği görülmektedir. Yılın ilk altı ayının çalışanlara getirdiği ek harcama ise 169.059 liradır.

Asgari ücret almakta olan bir kişi bakımından ele geçen gelir ile dengeli ve sağlıklı beslenebilmek için yapılması gereken harcama karşılaştırıldığında, önceki yıllarda varolan olumsuz durumun devam ettiği görülmektedir. Halen yürürlükte olan 266.454 lira net asgari ücret ile dengeli ve sağlık bir harcama yapılmak istendiğinde asgari ücret ayın 10. gününde bitmektedir. Başka bir ifade ile sağlıklı ve dengeli beslenmek için bugün 3 asgari ücret gerekmektedir. Bir işçi ailesinin dengeli ve yeterli beslenmesini sağlayacak tutarın 789.129 liraya ulaştığı günümüzde, gıda dışında kalan konut, giyim, sağlık, ulaşım, kültür gibi zorunlu harcamalar da gözönünde tutulduğunda çalışanların karşı karşıya bulundukları ekonomik ve sosyal problemlerin önemli bir boyutu ortaya çıkmaktadır.

DÖRT KİŞİLİK AİLENİN GIDA HARCAMASI

	Haziran'90	Aralık'90	Mayıs'91	Haziran'91
– Yetişkin İşçi	161.766.–	211.398.–	251.724.–	265.386.–
– Yetişkin Kadın	102.571.–	132.165.–	159.258.–	168.333.–
– 15-19 yaş grubu çocuk	131.132.–	167.640.–	203.643.–	215.754.–
– 4-6 yaş grubu çocuk	86.539.–	108.867.–	131.439.–	139.656.–
TOPLAM	**482.008.–**	**620.070.–**	**746.064.–**	**789.129.–**

TÜRK-İŞ : "BAYRAM SEVİNCİNİ TÜM KESİMLER PAYLAŞMALI"

TÜRK-İŞ Yönetim Kurulunun yayınladığı Kurban Bayramı mesajında, toplumun bütün kesiminin Bayrama yoksulluk içinde girdiği; işçi, memur, emekli, dul ve yetimlerle küçük esnafın enflâsyonun acımasızlığı karşısında bayram sevincini doyasıya duyamadığı kaydedildi.

İşsizliğin giderek yoğunlaştığı ve işten çıkarmaların yargı kararına bağlanamadığı hatırlatılan mesajda; **Bir ulus tüm kesimleriyle bayram sevinci yaşamıyorsa, toplumu kemiren rahatsızlıklar giderilemiyorsa, sosyal barış ciddi tehlike ile karşı karşıyadır"** denildi.

TÜRK-İŞ Yönetim Kurulunun 22 Haziran günü yayınladığı bayram mesajı şöyle:

"İşçiler, memurlar, emekliler, dul ve yetimlerle küçük esnaf ve çiftçilerden oluşan büyük halk kesimleri Kurban Bayramına ekonomik sıkıntı içinde girmektedirler.

İşsizliğin giderek yoğunlaşması, son aylarda işçi çıkarmalarının doruk noktaya ulaşması ve bütün çabalarımıza rağmen işten çıkarmaların yargı kararına bağlanmasını sağlayacak yasal düzenlemenin yapılmaması, çalışma barışını ve sosyal barışı tehlikeye itmektedir.

Kamu kesiminde çalışan 500 bin işçimizin toplu iş sözleşmelerinin tıkanması ise yurt çapında eylemlere yol açmış, Bayram sonrasında yine anlaşma sağlanmadığı takdirde bu eylemler yasal grevlere dönüşme noktasına gelecektir.

Enflâsyonun acımasızlığı karşısında çaresizliğe ve yoksulluğa itilen insanlarımız bir yanda, rüşvet, yolsuzluk, nüfuz suistimali, teşvik kredisi, hayali ihracat ve çeşitli yollardan köşe dönücüler diğer yandadır. Bir ulus tüm kesimleriyle bayram sevincini yaşamıyorsa, toplumu kemiren rahatsızlıklar giderilemiyorsa, sosyal barış ciddi tehlike ile karşı karşıyadır.

Yeni hükümetten, sosyal devlet anlayışını ve sosyal barışı egemen kılacak icraat beklemekteyiz.

TÜRK-İŞ topluluğu, sadece 500 bin kamu işçisinin toplu iş sözleşmesinin bitirilmesini değil, memur statüsünde çalışan insanlarımızın da sıkıntılarını kısmen giderecek bir ücret düzeyine ulaşmasını beklemektedir.

Emekli, dul ve yetimlerin toplumun en yoksul kesimi olmaktan kurtarılması yeni hükümetin önemle ele alması gereken konulardan birisidir.

Yeni kurulacak hükümetin, başta erken seçim olmak üzere toplumun beklentilerine cevap verecek bir program ve icraatla görev yapması, daha mutlu bayramlara ulusca ulaşmamız mümkün olabilecektir.

Tüm ulusumuzun Kurban Bayramını kutluyor, sevgi ve saygılarımızı sunarız."

TÜRK-İŞ VE BAĞLI SENDİKALAR

	TÜRK-İŞ Genel Bşk..: **ŞEVKET YILMAZ** Bayındır Sokak No: 10 Tel: 133 31 25-26-27-28-29 ANKARA Fax : 133 68 09	**14**	**DOK GEMİ-İŞ** Gen. Bşk.: **NAZIM TUR** Büyük Langa Fabrika Sokak Necmibey İşhanı No: 18 Tel: 517 12 78 (3 hat) Yenikapı/İSTANBUL Fax: 517 13 85
01	**TARIM - İŞ** Gen. Bşk.: **SABRİ ÖZDEŞ** Necatibey Cad. 22 Tel: 231 78 56-57-58-59 Sıhhiye/ANKARA Fax: 229 85 92	**15**	**YOL - İŞ** Gen. Bşk.: **BAYRAM MERAL** İstanbul Cad. No. 58 İskitler / ANKARA Tel : 342 22 40 - 51 Fax : 341 27 05
02	**TÜRKİYE MADEN İŞ** Gen. Bşk.: **H. HÜSEYİN KAYABAŞI** Strazburg Cad. 7/3-4-5 Sıhhiye / ANKARA Tel: 231 73 55-56-57 Fax: 229 89 31	**16**	**TES-İŞ** Gen. Bşk.: **FARUK BARUT** Meşrutiyet Cad. Karanfil Sokak 34 Fax : 118 58 89 Tel: 117 84 57-58-59 - 118 58 89 Bakanlıklar/ANKARA
02	**GENEL MADEN-İŞ** Gen. Bşk.:**ŞEMSİ DENİZER** Mithatpaşa Cad. Okul Sokak Tel: 120 02 - 132 04 ZONGULDAK Fax: 36 635	**17**	**TEZKOOP-İŞ** Gen. Bşk.: Necatibey Cad. Sezenler Sokak 2/16 Tel: 231 74 94 (6 Hat) Sıhhiye/ANKARA
03	**PETROL-İŞ** Gen. Bşk.: **MÜNİR CEYLAN** Yıldız Posta Cad. Evren Sitesi D Blok Tel: 174 88 96 (4 Hat) Gayrettepe/İSTANBUL Fax: 174 74 46	**17**	**KOOP-İŞ** Gen. Bşk.: **AHMET BALAMAN** İzmir Cad. Fevzi Çakmak Sokak 15/11 Tel: 230 08 55 - 229 44 80 Yenişehir/ANKARA
04	**TEKGIDA-İŞ** Gen. Bşk. **ORHAN BALTA** 4. Levent Konaklar Sokak Tel: 164 49 96-97-98 Levent/İSTANBUL Fax: 164 01 27	**18**	**TÜMTİS** Gen. Bşk.: **SABRİ TOPÇU** Küçük Langa Cad. No: 49/5 Aksaray / İSTANBUL Tel: 524 36 79 - 531 40 75-76
05	**ŞEKER-İŞ** Gen. Bşk.: **HİKMET ALCAN** Karanfil Sokak 59 Bakanlıklar/ANKARA Tel: 118 42 73-74 - 117 19 88 Fax : 125 92 58	**19**	**DEMİRYOL-İŞ** Gen. Bşk.: **ENVER TOÇOĞLU** Necatibey Cad. Sezenler Sokak 5/4 Tel: 231 80 28-30-31-32 ANKARA
06	**TEKSİF** Gen. Bşk.: **ŞEVKET YILMAZ** Ziya Gökalp Cad. Aydoğmuş Sokak No: 1 Kat : 5-6 Tel: 131 21 70-71-72-73 ANKARA Fax: 131 10 53	**20**	**TÜRKİYE DENİZCİLER** Gen. Bşk.: **EMİN KUL** Rıhtım Cad. Denizciler Sokak No: 7 Tel: 144 48 38 - 149 56 29 Tophane/İSTANBUL Fax: 144 52 21
07	**DERİ-İŞ** Gen. Bşk.: **YENER KAYA** Gençtürk Cad. 17/3 Birlik İşhanı Fax : 5286207 Tel: 522 19 89 - 526 28 65 Aksaray/İSTANBUL	**21**	**HAVA-İŞ** Gen. Bşk.: **ATİLAY AYÇİN** İncirli Cad. Volkan Apt. 66/1 Fax : 571 90 51 Tel: 572 25 98 - 572 35 27 Bakırköy/İSTANBUL
09	**AĞAÇ-İŞ** Gen. Bşk.: **GÜRAL ERÇAKIR** Necatibey Cad. No: 20/22-23 Tel: 229 53 95 - 229 08 27 Sıhhiye / ANKARA	**23**	**LİKAT-İŞ** Gen. Bşk.: **MELİH HÜSNÜ YILMAZ** Necatibey Cad. Sezenler Sokak 4/5 Tel: 231 74 18-19 Sıhhiye / ANKARA
09	**SELÜLOZ-İŞ** Gen. Bşk.: **FİKRİ KARAKADILAR** Ömerağa Mah. Hürriyet Cad. İşılay Apt. Kat: 1 Tel: 118 99 - 134 50 İZMİT Fax: 134 51	**23**	**HABER-İŞ** Gen. Bşk.: **ALİ AKBAL** Tuna Cad. 30/8 Fax : 134 57 04 Tel: 131 90 44-45 Sıhhiye / ANKARA
10	**BASIN-İŞ** Gen. Bşk.: **ALİ EKBER GÜVENÇ** Necatibey Cad. 20/21 Tel: 230 29 08 - 229 85 65 Sıhhiye / ANKARA	**24**	**SAĞLIK-İŞ** Gen. Bşk.: **MUSTAFA BAŞOĞLU** Necatibey Cad. 23/9-10 Tel: 231 80 45 Sıhhiye / ANKARA
11	**BASİSEN** Gen. Bşk.: **METİN TİRYAKİOĞLU** İstiklâl Cad. 311 - Mısır Han Kat: 4 Oda: 15 Tel: 151 99 00 Galatasaray / İSTANBUL Fax: 152 38 35	**25**	**TOLEYİS** Gen. Bşk.: **CEMAİL BAKINDI** İnelbey Mh. Küçük Langa Cd. No.16/18 Kat. 1 Bilir İş Merkezi Tel: 585 92 24 Aksaray - İSTANBUL Fax : 585 92 24
11	**BASS** Gen. Bşk.: **TURGUT YILMAZ** Sümer Sokak 29 Fax : 229 13 03 Tel: 230 13 71 - 230 20 28 Demirtepe / ANKARA	**26**	**TÜRK HARB-İŞ** Gen. Bşk.: **KENAN DURUKAN** İnkilâp Sokak 20 Fax: 117 13 64 Tel: 117 50 97-98-99 - 134 20 02 Kızılay / ANKARA
12	**TÜRKİYE ÇİMSE-İŞ** Gen. Bşk.: **TAMER ERALAN** Necatibey Cad. No: 20 Kat: 4 Fax: 230 24 43 Tel: 231 72 30 (5 hat) Sıhhiye / ANKARA	**27**	**TGS** Gen. Bşk.: **ORHAN ERİNÇ** Basın Sarayı Kat: 2 Tel: 527 85 34 Çağaloğlu / İSTANBUL
12	**KRİLTAL-İŞ** Gen. Bşk.: **İBRAHİM EREN** Kazancı yokuşu, Ağaçırağı Sokak No: 3 Daire: 10 Tel: 151 95 77 (3 Hat) 80090 Taksim / İST. Fax: 151 95 79	**28**	**TÜRKİYE BELEDİYE-İŞ** Gen. Bşk.: **FUAT ALAN** Yeni Selim Paşa Sokak 62 Fax: 513 93 68 Tel: 513 82 54-55-56 Aksaray / İSTANBUL
13	**TÜRK-METAL** Gen. Bşk.: **MUSTAFA ÖZBEK** Akıncılar Sokak No: 14 Tel: 231 79 40 (4 hat) Maltepe / ANKARA Fax : 229 77 14		**TÜRK-SEN** Gen. Bşk.: **ÖNDER KONULOĞLU** 7 A Şehit Mehmet R. Hüseyin Sokak Tel: 72 444 Lefkoşe / KIBRIS